

Teatr Żydowski
n. Estery Rachel i Idy Kamińskich

Centrum Kultury Jidysz

KONCEPCJA

PROGRAMOWO-ORGANIZACYJNA

Teatru Żydowskiego im. Estery Rachel i Idy

Kamińskich - Centrum Kultury Jidysz

W SEZONACH ARTYSTYCZNYCH

2022-2027

KONCEPCJA **GOŁDY TENCER**

Warszawa, maj 2022

Spis treści

1. Wstęp.	4
a) Plany repertuarowe.	5
b) Koncepcja działalności edukacyjnej.	24
c) Inne.	29
3. Polityka finansowa instytucji.	32
a) Plan finansowy.	32
d) Plan pozyskiwania środków zewnętrznych.	35
4. Plan komunikacyjno-promocyjny na rzecz budowy wizerunku Teatru.	36
a) Koncepcja promocyjna i budowanie marki.	36
b) Założenia Komunikacji wewnętrznej.	43
c) Audience Development.	43
d) Dostępność ofert dla grup defaworyzowanych.	45
e) Polityka sprzedaży.	46
5. Plan współpracy z innymi podmiotami.	48
a) z innymi instytucjami publicznymi	48
b) z organizacjami pozarządowymi	49
c) z sektorem prywatnym	50
c) z Miastem	50
6. Zespół i przyszłość instytucji.	50

1. Wstęp.

Warszawa jest moja i ja jestem jej – Janusz Korczak

Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich - Centrum Kultury Jidysz jest teatrem pamięci. Pielęgnowujemy język, tradycję i kulturę jidysz w Warszawie, niegdyś największego centrum kultury żydowskiej w Europie. Jesteśmy jednym z dwóch stałych europejskich teatrów wystawiających spektakle w języku jidysz. W 1955 roku z inicjatywy Idy Kamińskiej z Łodzi został do Warszawy przeniesiony Państwowy Teatr Żydowski. W budynku przy ulicy Królewskiej 13 (dziś nieistniejącym) teatr działał do 1970 roku. Następnie przeniósł się do budynku przy pl. Grzybowski. **Pod koniec 2016 roku, tj. w jubileuszowym roku naszego istnienia (65 lat) straciliśmy swoją stałą siedzibę przy pl. Grzybowski 12/16 i zostaliśmy przeniesieni do tymczasowej siedziby przy ul. Senatorskiej 35.** Mimo to teatr trwa. I wraz z mieszkańcami Warszawy przeżywamy metamorfozę.

Teatr Żydowski to arka przymierza między tradycjami żydowskiej sceny a współczesnością. Działalność teatru i Centrum Kultury Jidysz adresujemy do pokoleń urodzonych daleko po wojnie, które mają ten przywilej wychowywać się w wolnej i demokratycznej Polsce. W obliczu zmian ustrojowych, dziejowych i społecznych, poszukiwanie nowych dróg artystycznych i ideowych staje się nie tylko potrzebą, ale i naszym artystycznym obowiązkiem. Musimy łączyć tradycję i nowoczesność, bawić i prowokować, sięgać do mniej oczywistych zasobów żydowskiej przeszłości: awangardy okresu międzywojennego, autorów polsko-żydowskich, artystycznego i intelektualnego dziedzictwa judaizmu.

2. Plan programowo-artystyczny.

a) Plany repertuarowe.

Teatr Żydowski to dom bez adresu. Już od ponad 6 lat Teatr nie ma własnej siedziby. Gramy na kameralnej scenie w tymczasowej siedzibie (Senatorska 35) oraz na scenach zaprzyjaźnionych instytucji i teatrów (al. Niepodległości 141a, Wał Miedzeszyński 384, Madalińskiego 10/16, Marszałkowska 138, Twarda 6, aleja Solidarności 76B, Grochowska 272). Wynajmujemy salę prób (Kredytowa 6) i magazyn (Rosy 19). Mimo ekstremalnie trudnych warunków gramy i przygotowujemy spektakle, które są doceniane przez publiczność oraz krytykę.

W trakcie mojej dyrekcji powstały ponad 42 premiery:

SEZON 2014/2015

1. *Królestwo Wszechwanny*, wg Hanocha Levina, scen. i reż. Paweł Paszta
2. *Ruchele wychodzi za mąż*, wg Savyon Liebrecht, przekł. Michał Sobelman, reż. Jacek Papis
3. *Rodziny, których nie ma, czyli anonimowi Żydzi Polscy*, scen. i reż. Wojciech Klemm
4. *Dybuk*, wg Szymona An-Skiego, scen. i reż. Maja Kleczewska. scen. i dram. Łukasz Chotkowski
5. *Aktorzy żydowscy*, scen. Michał Buszewicz, reż. Anna Smolar

SEZON 2015/2016

1. *Śmierć pięknych saren*, Ota Pavel, adapt. Paweł Szumiec, reż. Jan Szurmiej
2. *One same*, scen. i reż. Karolina Kirsz
3. *...Coś jeszcze musiało być*, wg Hanny Krall, scen i reż. Izabella Cywińska
4. *Marzec '68. Dobrze żyć - to najlepsza zemsta*, scen. Paweł Demirski, reż. Monika Strzępka
5. *Matki*, wg pomysłu Gołdy Tencer, tekst i dram. Patrycja Dołowy, reż. Paweł Passini

SEZON 2016/2017

1. *Szosza*, wg Izaaka Baszewisa Singera, scen. i reż. Karolina Kirsz
2. *Szabasowa dziewczyna/ The Convertible Girl*, wg Daniela Simona, przekł. Janusz Tencer, reż. Marcin Sławiński
3. *Wielka wygrana*, scen. Marta Guśniowska, reż. Tomasz Szczepanek

4. *George & Ira Gershwin*, scen.i reż. Jan Szurmiej
5. *Malowany ptak* wg Jerzego Kosińskiego, koprodukcja z Teatrem Polskim w Poznaniu; reż i scen. sceniczny Maja Kleczewska, dram. i scen. sceniczny Łukasz Chotkowski
6. *Miasteczko Kasrylewka*, wg Szolema Alejchema, adaptacja Elijahu Goldenberg, reż. Shmuel Atzmon-Wircer

SEZON 2017/2018

1. *Kibice*, scen. Sebastian Krysiak, reż. Michał Buszewicz
2. *Ostatni syn*, scen. Marta Guśniowska, reż. Przemek Jaszczak
3. *Ginczanka. Chodźmy stąd*, scen. i reż. Krzysztof Popiołek
4. *Wiera Gran*, scen. Weronika Murek, reż. Jędrzej Piaskowski
5. *Golem*, scen. sceniczny i reż. Maja Kleczewska, scen. sceniczny i dram. Łukasz Chotkowski
6. *Jak w przedwojennym kabarecie*, scen. i reż. Gołda Tencer
7. *Kilka obcych słów po polsku*, scen. Michał Buszewicz, reż. Anna Smolar
8. *Spakowani, czyli skrócona historia o tym, kto czego nie zabrał*, scen. i reż. Agata Duda-Gracz
9. *Ida Kamińska*, wg *Mój teatr* Henryka Grynberga, scen i reż. Gołda Tencer
10. *Chumesz Lider, Icyk Manger*, scen. i reż. Andrei Munteanu
11. *Proszę bardzo*, scen. Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

SEZON 2018/2019

1. *Pieśń o zamordowanym żydowskim narodzie*, Icchak Kacnelson, scen. i reż. Gołda Tencer
2. *Rejwach*, Mikołaj Grynberg, scen. i reż. Andrzej Krakowski
3. *Dziś wieczorem: Lola Blau*, muzyka, libretto i piosenki Georg Kreisler, reż. Lena Szurmiej
4. *Śpiewak Jazzbandu*, na motywach sztuki *The Jazz Singer* Samsona Raphaelsona, reż. Wojciech Kościelniak

SEZON 2019/2020

1. *Balkon Goldy*, wg Williama Gibsona, reż. Marta Miłoszewska
2. *PeKiN*, w koprodukcji z Teatrem Papahema, scen i reż. Agata Biziuk
3. *Berek*, scen. sceniczny i reż. Maja Kleczewska, dram. i scen. sceniczny Łukasz Chotkowski
4. *Nie ma*, wg Mariusza Szczygła, scen. i reż. Agnieszka Lipiec-Wróblewska, scen. i scenografia Agnieszka Zawadowska

SEZON 2020/2021

1. *Der Szturem. Cwiszyn/ Burza. pomiędzy*, wg Williama Shakespeara dram. i reż. Damian Josef Neć
2. *Mykwa*, Hadar Galron, scen. i reż. Karolina Kirsch
3. *Gołda Tencer zaprasza: szlagiery żydowskiego kabaretu*, scen. i reż. Gołda Tencer
4. *Noc Walpurgi*, tekst Marcin Bortkiewicz, Magdalena Gauer, reż. i opracowanie tekstu Agata Biziuk
5. *Akademia Pana Kleksa*, wg Jana Brzechwy, adaptacja i reż. Michał Buszewicz
6. *Circus Kafka*, scen. i reż. Michał Walczak

SEZON 2021/2022

1. *Chaplin*, scen. Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin
2. *Planeta B*, na podstawie powieści Stanisława Lema, scen. i reż. Krzysztof Popiołek
3. *Madagaskar*, w koprodukcji z Teatrem Papahema, scen. Magdalena Drab, reż. Gosia Dębska
4. *Jentl*, wg I. B. Singera, Leah Napolin, reż. Robert Talarczyk
5. *Długi*, scen. Karolina Kowalczyk, Natalia Królak, reż. Karolina Kowalczyk,
6. *I była miłość w getcie*, wg książki *I była miłość w getcie* Marka Edelmana i Pauli Sawickiej, adaptacja i reż. Tomasz Cyz

Zależy nam na łączeniu tradycyjnej kultury jidysz z różnorodnymi ideami artystycznymi i stałym rozwijaniu naszego zespołu aktorskiego. Współpracujemy z takimi twórcami jak:

Piotr Cieplak, Agnieszka Glińska, Dorota Ignatjew, Lech Mackiewicz, Andrei Munteanu, Jacek Papis, Paweł Paszta, Elżbieta Protakiewicz, Jan Szurmiej, Lena Szurmiej, Maciej Wojtyszko, Justyna Sobolewska, Andrzej Seweryn, Michał Kmiecik, Agata Baumgart, Magda Fertacz, Małgorzata Wdowik, Mateusz Pakuła, Jędrzej Piaskowski, Tomasz Śpiewak, Magda Szpecht, Marta Guśniowska, Tomasz Szczepanek, Michał Zadara, Wiesław Ochman, Agata Duda-Gracz.

Teatr Żydowski nie może, nie jest i nie zamierza być ani antykwariatem, ani muzeum. Plan repertuarowy na najbliższe lata będzie łączyć teatr współczesny, zaangażowany z teatrem tradycyjnym.

SPEKTAKLE

wrzesień-grudzień 2022

***Księga Raju* Icyka Manger, reżyseria Damian Josef Neć**

Spektakl w języku jidysz.

Reżyser tym razem sięga po błyskotliwą, opartą na chasydzkiej legendzie powieść jednego z najważniejszych poetów języka jidysz. Według legendy, na której opiera się Icyk Manger, każdy człowiek przed narodzeniem przebywa w Raju jako anioł. Kiedy się rodzi nie pamięta jednak swojego tam „bytowania”. Jedynym człowiekiem, który zachował tę pamięć jest Szmul Aba. Rodzi się i snuje swoją opowieść o Raju przed rodziną i zaproszonymi mądrymi Żydami. O *Księdze Raju* pisano, że to żydowski *Mały Książę*. To świat baśniowy, jednak nie pozbawiony goryczy, smutnej refleksji, bo w Raju, o którym opowiada Manger, nie ma sprawiedliwości.

Damian J. Neć zrealizował w Teatrze Żydowskim spektakl *Der Szturem. Cwiszyn/Burza. pomiędzy, wg Williama Shakespeara*.

***Pif Paf In Piach* wg pomysłu, scenariusza i reżyserii Goldy Tencer we współpracy z Karoliną Kirsch, Remigiuszem Grzelą, Piotrem Pazińskim, Pawłem Szapiro, Bellą Szwarcman-Czarnotą, Różą Ziątek-Czarnotą i Agnieszką Żółkiewską**

Warszawskie getto żyło. Warszawskie getto tańczyło. Warszawskie getto się śmiało. Zanim upomniała się o nie śmierć, pulsowało w nim życie, ludzkie namiętności i wola przetrwania. W żydowskiej dzielnicy działało około 60 teatrów, kabaretów, rewii, świetlic oraz kawiarni i restauracji, dających własny program artystyczny, w których ludzie starali się zapomnieć o codziennym

koszmarze otaczającego świata. Tworzyli tam artyści, pisarze, poeci, muzycy, śpiewacy, grali aktorzy. Do najbardziej znanych należeli Władysław Szpilman, Jerzy Jurandot, Stefania Grodzieńska czy Wiera Gran, ale było też wielu innych. Cienie świata, który uległ Zagładzie. *Pif Paf In Piach* – teatralne spotkanie z niezwykłymi postaciami warszawskiego getta w zakamarkach trzypiętrowego budynku Reduty Bankowej przy ulicy Bielańskiej 10 w Warszawie.

Wydarzenie jest objęte honorowym patronatem Prezydenta m.st. Warszawy Rafała Trzaskowskiego.

Amy, scenariusz i reżyseria Karolina Kirsz, aranżacje Jacek Mazurkiewicz

Amy to muzyczny monodram osnuty wokół postaci Amy Winehouse. *Próbowali mnie wysłać na odwyk, ale powiedziałam: Nie! Nie! Nie!* – to słowa, jakimi przywitała się z milionami fanów 23-letnia wokalistka. Otwierały one piosenkę *Rehab*, pierwszy i zarazem największy przebój w jej dorobku. Nie była to bynajmniej historia wyssana z palca, Amy już wtedy miała problem z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, który doprowadził do jej śmierci. Reżyserka poprzez historię Amy Winehouse wspólnie z aktorkami Teatru Żydowskiego chce opowiedzieć o ogromnym pragnieniu miłości i uzależnieniu emocjonalnym. To również osobisty hołd dla przedwcześnie zmarłej aktorki Teatru Żydowskiego, Ewy Greś.

Karolina Kirsz zrealizowała w Teatrze Żydowskim spektakle: *One same*, *Szosza*, *Mykwa*.

rok 2023

Podróżnicy, scenariusz Paweł Mossakowski, reżyseria Małgorzata Dębska

Sztuka wyróżniona w Międzynarodowym Konkursie im. Szymona Szurmieja na Dramat o Tematyce Żydowskiej. Postacią spajającą epizody jest medium, przez którą do świata żywych dostają się duchy przeszłości. Przestrzeń w trakcie seansów wypełniają pieśni żydowskie, które przywołują kolejne zjawy. Osią narracji jest toczące się życie w jednej z współczesnych żydowskich kamienic. Zaglądając do kolejnych lokali, wchodzimy w intymne światy bohaterów. Każde z odwiedzanych mieszkań ma swoją metafizyczną historię: np. w jednym odbywają się spotkania z duchami przeszłości, w innym obserwujemy toczący się dramat dziewczyny, którą opętał dybuk zmarłego skrzypka. Każdą z tych historii łączy aspekt tęsknoty za bliskimi lub ogromna samotność. Życie codzienne ma wymiar metafizyczny, a w świecie nadprzyrodzonym panują ziemskie zwyczaje. Zmarli wędrują wśród żywych, żywi zaś pragną nawiązać łączność z duchami. Okazuje się, że znana nam rzeczywistość nie jest tak jednoznaczna, jak może się wydawać.

Spektakl z okazji 55. rocznicy Marca '68.

Gosia Dębska zrealizowała w Teatrze Żydowskim spektakl *Madagaskar*.

Najcenniejszy z towarów (tytuł roboczy), scenariusz Jean-Claude Grumberg, reżyseria Charles Tordjman

Biedna drwalowa lubiła patrzeć na przejeżdżający codziennie pociąg towarowy. Z zakratowanych okien wyrzucano skrawki papieru, a ona wyobrażała sobie, że ktoś wyrzuci pakunek z jedzeniem albo cenny towar. Pewnego dnia mężczyzna podał jej przez okno pociągu pakunek, z którym wróciła do domu. To było

niemowlę. Mężczyzna miał bliźnięta – chłopca i dziewczynkę. Chciał uratować chociaż jedno. Chłopca zabito, kiedy pociąg dotarł do Auschwitz, a dziewczynkę drwalowa przyniosła do domu. Sztuka w reżyserii Charlesa Tordjmana odniosła we Francji sukces wśród widzów. W 2022 roku została nominowana do najważniejszej francuskiej nagrody teatralnej, Nagrody Moliera.

Reżyser wraz z francuską ekipą realizatorów przyjął zaproszenie Teatru Żydowskiego do wystawienia tekstu w Warszawie.

Premiera 19 kwietnia 2023 roku z okazji 80. rocznicy wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim.

***Kafka's Joke (Dowcip Kafki)* scenariusz Rich Rubin, reżyseria Marta Miłoszewska**

Sztuka wyróżniona w Międzynarodowym Konkursie im. Szymona Szurmieja na Dramat o Tematyce Żydowskiej. To opowieść o rękopisach Kafki – o tym, czy Max Brod miał prawo je uratować, o ich wywiezieniu do Palestyny przez Broda, wreszcie o tym, jak trafiły w ręce Esther Hoffe i jej córki Evy. Mężczyzna, którego nikt nie chciał słuchać ani czytać, po śmierci stał się ikoną popkultury. Poprzez historię Kafki, właściwie równolatka Szurmieja, sztuka opowiada wielką historię, jaka przetoczyła się przez tę część Europy.

Premiera 18 czerwca w 100. rocznicę urodzin Szymona Szurmieja.

Marta Miłoszewska zrealizowała w Teatrze Żydowskim spektakl *Balkon Goldy*.

***Miasto bez Żydów* według powieści Hugo Bettauer, reżyseria Karolina Kirsch**

Komedia muzyczna na podstawie popularnej powieści z 1922 roku. Sztuka jest adaptacją powstałej w roku 1922 powieści Hugona Bettauera, za którą autor zapłacił życiem. Jego zabójca, młody nazista Otton Rothastock po roku więzienia

odzyskał wolność. Autor przedstawia wymyśloną historię wypędzenia z Austrii wszystkich Żydów. Radca gminy Sznojcel, zapomniawszy w ideologicznym ferworze o pochodzeniu swojego zięcia, musi teraz rozstać się z własną córką i wnukami – z tych samych powodów arcybiskup Austrii także traci rodzinę. Kolejne fabryki zawieszają produkcję, sklepy ogłaszają upadłość, wzrasta bezrobocie. Wszystko się wali. Tekst w lekkiej i przystępnej formie analizuje socjologiczne procesy piętnowania kozła ofiarnego. Wówczas „kozłem” był Żyd, a dzisiaj w Polsce bywa nim uchodźca.

Zamknięta księga. Bajki żydowskie według Irmy Singer, reżyseria Przemysław Jaszczak

Adaptacja nieznannej dziś w Polsce książki wydanej w 1930 roku. *Dlaczego słońce w zimie jest czerwone? Skąd aniołowie mają skrzydła? Małe arcydzieła o stworzeniu człowieka, Adamie i Ewie, królowej Esterce, spadających gwiazdach, Golemie, Kainie i Ablu, Samsonie.*

Przemysław Jaszczak zrealizował w Teatrze Żydowskim spektakl *Ostatni syn*.

Mirele Efros Jakuba Gordina, reżyseria Dawid Szurmiej

Spektakl online w języku jidysz.

W roli tytułowej Gołda Tencer.

Tytułowa Mirele jest wdową, która po śmierci męża dorobiła się majątku. Jej starszy syn żeni się z wykształconą dziewczyną z dużego miasta. Między nią a synową dochodzi do nieustannych kłótni. Synowie i synowa zaczynają domagać się od Mirele podziału majątku po ojcu, nie wiedząc, że był bankrutem. Mirele dzieli jednak ciężko zdobyty majątek. Synowie wkrótce go trwonią, a szykanowana przez nich i synową Mirele decyduje się wyprowadzić z domu, zabierając swoją starą służącą. Dopiero po latach, starszy syn zaprosi ją na bar micwę wnuka.

rok 2024

***Sen o Goldfadenie* wg Jakuba Rotbauma, reżyseria Gołda Tencer**

Spektakl w języku jidysz.

Jedna z najbardziej znanych sztuk powojennego teatru jidysz. Stefan Treugutt pisał: *Zaczyna się za kulisami, by ciągnąć się dalej jako sen suflera – suflera Ojzera*. A w tym śnie pojawiały się postaci ze sztuk Abrahama Goldfadena, nazywanego ojcem teatru żydowskiego. Spektakl wywołał zachwyt u widzów, doceniony został również przez krytykę teatralną. Jan Kott pisał: *Wychodziłem z teatru oczarowany!* Autor sztuki był głównym reżyserem w Państwowym Teatrze Żydowskim na scenie wrocławskiej. Największym jego sukcesem był *Sen o Goldfadenie* (premiera 1950, później wielokrotnie wznawiany).

***Harry Houdini*, scenariusz i reżyseria Michał Walczak**

Iluzjonistyczny seans spirytystyczny – historia syna rabina, mistrza ucieczek, tricków i iluzji Ericha Weisza, który z rodzinnego Budapesztu przenosi się do Nowego Jorku, gdzie zmienia nazwisko na Harry Houdini i zostaje najświetniejszym iluzjonistą świata. Po śmierci matki zostaje demaskatorem mediów spirytystycznych a po swojej śmierci w 1926 – spirytyści wmawiają jego żonie, że wywołują ducha Houdiniego.

Michał Walczak zrealizował w Teatrze Żydowskim spektakl *Circus Kafka*.

***Austeria* wg powieści Juliana Strykowski, reżyseria Tomasz Cyz**

Na skraju miasteczka stoi żydowska karczma starego Żyda Taga. Nagle wybucha wojna, do karczmy ściągają nieświadomi zagrożenia uchodźcy, przedstawiciele małomiasteczkowej społeczności żydowskiej. Zaczyna się noc, po której nic już nie będzie takie jak wcześniej, realne styka się z magicznym, dosłowne z

metaforycznym. Ta wydana w roku 1966 książka o świecie sprzed wielkiego wojennego konfliktu dziś nabiera nowych znaczeń, a zwielokrotniona wojenną atmosferą i napięciem konflikty międzyludzkie, utajone zawiści i pragnienia stają się nam bliższe niż kiedykolwiek.

Tomasz Cyz zrealizował w Teatrze Żydowskim spektakl *I była miłość w getcie*.

Seans Izaaka Baszewisa Singera, reżyseria Agata Biziuk

Osią narracji jest toczące się życie w jednej z współczesnych żydowskich kamienic. Każde z odwiedzanych mieszkań ma swoją metafizyczną historię. W jednym odbywają się spotkania z duchami przeszłości, w innym obserwujemy toczący się dramat dziewczyny, którą opętał dybuk zmarłego skrzypka. Każdą z tych historii łączy aspekt tęsknoty za bliskimi lub ogromnej samotności. Życie codzienne ma wymiar metafizyczny, a w świecie nadprzyrodzonym panują ziemskie zwyczaje. Zmarli wędrują wśród żywych, żywi zaś pragną nawiązać łączność z duchami. Okazuje się, że znana nam rzeczywistość nie jest tak jednoznaczna, jak może się wydawać. Spektakl z elementami muzycznymi odnoszący się do kultury żydowskiej we współczesnym świecie. W narracji wykorzystywane będą opowiadania: *Rzeźnik*, *Umarły skrzypek*, *Wykład*, *Magazyn* i *Korespondent*.

Agata Biziuk zrealizowała w Teatrze Żydowskim spektakle *PeKiN* i *Noc Walpurgi*.

Mirabelka, scenariusz Cezary Harasimowicz, reżyseria Tomasz Cyz

Mirabelka, która jest narratorem tej opowieści, rosła naprawdę na warszawskich Nalewkach. Przetrwała getto, wojnę, stalinizm, budowę okolicznych domów, ale nie przetrwała naszych czasów. Ścięto ją podczas budowy apartamentowca. Na szczęście pestki mirabelki zawędrowały z dawnym mieszkańcem Nalewek aż do Waszyngtonu, skąd mają szansę powrócić do Warszawy.

Królestwo Szczepan Twardoch, reżyseria Robert Talarczyk

Ryfka ma jeden cel – przetrwać. W swojej kryjówce pielęgnuje na wpół przytomnego Jakuba Szapirę, który niczym nie przypomina niegdysiejszego postrachu stolicy. Kobieta nocami wychodzi na gruzowisko, którym po polskim powstaniu stała się Warszawa. Zdobywa pożywienie, obmyśla plan dalszej ucieczki, pieniądze wymienia na coś znacznie cenniejszego – na broń. Jej oczy widzą upadek dawnego „królestwa” Szapiry, jej nozdrza rozpoznają zapach porzuconych resztek jedzenia, jak i trupi odór, a do jej uszu dochodzą coraz to nowe pogłoski. Podobno pod ruinami byłego getta żyje nieomal mityczny Ares, krwią podpisujący swoje nazistowskie ofiary. Dawid, syn Szapiry, przeżył wywózkę z Umschlagplatz. O losie ojca niewiele wie, bo też mało go on obchodzi. W ukryciu wspomina dawne czasy i przedwojenną potęgę Jakuba. Spotkał w życiu wielu złych ludzi, ale nikt nie jawi mu się gorszym niż Jakub Szapiro. Opowieść Ryfki i historia Dawida układają się w zaskakującą kontynuację Króla, jednego z największych bestsellerów ostatnich lat.

Robert Talarczyk zrealizował w Teatrze Żydowskim spektakl *Jentl*.

rok 2025

Arcydziela żydowskie wg pomysłu Gołdy Tencer

Spektakle w języku jidysz.

Siedem opowiadań najwybitniejszych autorów żydowskich, m.in. Sforima, Alejchema, Pereca, Asza w adaptacji i inscenizacji siedmiu reżyserów Wydziału Reżyserii Akademii Teatralnej. Opieka artystyczna Gołda Tencer.

Żywoť i śmierć pana Hersha Libkina z Sacramento w stanie Kalifornia **Ishbeli Szatrawskiej, reżyseria Wojciech Klemm**

Ocalały z Zagłady emigrant z Polski przybywa do Stanów Zjednoczonych, by robić karierę w Hollywood. Wygrywa casting organizowany przez wytwórnię Metro-Goldwyn-Mayer i zostaje aktorem. Wygląda na to, że spełnia się amerykański sen. Sprawy komplikują się jednak, gdy przeszłością Hersha zaczynają interesować się agenci FBI. Czy nie jest on przypadkiem uczestnikiem międzynarodowego, komunistycznego spisku?

***Myśli nieuczesane* Stanisława Jerzego Leca, reżyseria (w rozmowach)**

Stanisław Jerzy Lec sformułował wyjątkowo trafny komentarz do wynaturzeń współczesnych czasów, nawiązując do szerokiego kontekstu kultury europejskiej. Stał się tropicielem wszelkich myślowych fałszyfikatów i językowych frazesów zniewalających ludzką indywidualność i pozostających na usługach totalitaryzmu. W *Myślach nieuczestnych* kontynuuje tradycję gorzkiego żydowskiego humoru i intelektualnej gry, prześcigając lapidarnością i esencjonalnością swych aforyzmów niekwestionowanego mistrza gatunku, wiedeńczyka Karla Krausa.

***Josie Kałb* Izraela Joszui Singera, reżyseria Robert Talarczyk**

Adaptacja powieści rozgrywa się w środowisku chasydów. Kałb to znaczy Cielak, co oddaje charakter głównego bohatera powieści, który nie może zdecydować się kim tak naprawdę jest i prowadzi dwa życia. Taki bohater dał Singerowi możliwość groteskowego opowiedzenia o świecie tradycji, nakazów i rygorów, od których zaczynają się nieszczęścia. Dramatyczny obraz namiętności ludzkich na tle galicyjskiego dworu chasydzkiego. *Josiego Kałba* wystawiła w Warszawie w 1936 roku Ida Kamińska.

***Zakazane kabarety* scenariusz i reżyseria Michał Walczak**

Władysław Szlengel, Wiera Gran, Władysław Szpilman, Maria Ajzensztadt, i inni twórcy działający w getcie zostaną ukazani poprzez piosenki, skecze i scenki z prawdziwych kabaretów nieistniejącego miasta Niewarszawy. Kabaretów, które próbują ocalić humor i człowieczeństwo w najmroczniejszych momentach historii ludzkości. Gdzie jest granica, za którą humor traci sens? Jaką funkcję w czasie wojny odgrywa śmiech?

***Wchodzi koń do baru* Dawida Grosmana, reżyseria Agata Biziuk**

Pewnego dnia do sędziego Avishaia dzwoni dawno niewidziany kolega z dzieciństwa, by zaprosić go na swój występ. Nieoczekiwanie stand-up dojrzałego komika zamienia się w okrutny pojedynek z przeszłością. O czym i o kim tak naprawdę opowiada występujący i jaką tajemnicę odkryje przed widzami? Czy publiczność będzie w stanie znieść tę historię? Ile prawdy potrafimy przyjąć, gdy okazuje się ona nie do wytrzymania?

rok 2026

***Mędrzy z Chełma* Izaaka Baszewisa Singera, reżyseria Maciej Wojtyszko**

Wszystkie chełmskie gospodynie na każdy szabat przygotowują karpia. Kiedy w chełmskim jeziorze zostaje złowiony największy karp, mędrzy postanawiają zanieść go do przewodniczącego rady Gronama Woła. Widząc tak dorodną rybę, postanawia zjeść jej mózg, twierdząc, że na pewno od spożywania mózgow człowiek staje się mądrzejszy. Nim zabije karpia nachyla się nad nim by sprawdzić jak duży jest jego ogon. Zakłada, że wielkość rozumu u ryby jest proporcjonalna do wielkości ogona. W tym momencie staje się coś zupełnie nieoczekiwanego, karp uderza ogonem Gronama w twarz. Dla przewodniczącego

radę mędrców to ogromna zniewaga, więc ryba musi ponieść karę. Rada rozpatruje wiele możliwości ukarania karpia. Nie dochodzi jednak do żadnego rozwiązania i tymczasowo winny ma zostać uwięziony w ogromnej wannie, w której zawsze będzie miał świeżą wodę i dobry pokarm. Karp musi dożyć egzekucji więc wszyscy o niego dbają. Mija pół roku. Gronam w końcu wpada na „genialny” pomysł i wydaje wyrok. Karp ma zostać utopiony. Ryba jest przeniesiona do wózka dla przestępców a następnie wrzucona do jeziora, w którym oczywiście ma obowiązek utonąć. Sprawa karpia zostaje w ten niezwykle mądry sposób rozwiązana przez radę i znieważonego Gronama Woła. Choć nie wszyscy wierzą w śmierć karpia, który w czasie niewoli powiększył się dzięki przynoszonym mu smakołykom dwa razy, to są pełni podziwu dla pomysłowości przewodniczącego. W gazecie zostaje wydrukowana informacja, że gdyby ten podły karp rzeczywiście się nie utopił i gdyby go ponownie złowiono, powinno się zbudować dla niego specjalne więzienie – sadzawkę, w której musiałby przebywać resztę swoich dni.

Maciej Wojtyszko w Teatrze Żydowskim zrealizował m.in. *Marienbad, Pieśń nad pieśniami*.

Pannonica, scenariusz i reżyseria Paweł Szumiec

Pannonica – wyemancypowana, zadziorna i ekscentryczna. Wielbicielka ekskluzywnych samochodów, pereł i futer. Właścicielka 300 kotów. Mając 22 lata poślubia barona Julesa de Koenigswartera – bankiera, późniejszego dyplomata. Kiedy wybuchają wojny on zostaje wysłany na front, ona ucieka do Londynu ostatnim pociągiem z Paryża. Wielu jej żydowskich krewnych i znajomych zginęło w obozach zagłady. W Anglii działała w ruchu oporu, była szeregowcem, pracowała także jako kierowca karetki. W 1949 roku, w drodze na lotnisko, Pannonica odwiedziła przyjaciela Teddy’ego Wilsona, który włączył jej płytę *Round Midnight* Theloniousa Monka. – *Byłam jak zahipnotyzowana*,

wysłuchałam jej dwadzieścia razy z rzędu. Czułam, że przynależę tam, gdzie powstała ta muzyka. Wiedziałam, że muszę poznać Monka osobiście – wspominała po latach. Na początku lat 50. Pannonica przeprowadziła się do Ameryki – miejsca, które sobie wymarzyła i w którym poczuła się wolna. Zaprzyjaźniła się z muzykami jazzowymi, których talent i wyjątkowość potrafiła docenić. Nazywano ją baronową bebopu lub baronową jazzu.

Hiob Josepha Rotha, reżyseria Wawrzyniec Kostrzewski

Hiob był ulubieńcem Przedwiecznego, szatan pielgrzymujący i odbywający rozmaite globalne wycieczki, zawsze wie o kogo Bóg pyta i czyją lojalnością się chełpi. Czyś zwrócił uwagę na sługę mojego Hioba? Albowiem równego mu nie masz na ziemi, tak nieskazitelnego i prawego, bogobojnego i stroniącego od zła. Za sprawą utraty, choroby, bólu – wyrzeknie się ciebie. Wiele nie trzeba – rozpoczyna się słynna rozgrywka. Bóg z całym okrucieństwem udowadnia wierność sługi swego. Ten zaś popada w gadatliwość. Oczywiście wyróżniła w pień czeladź i rodzina, spalone domy, zbiory i obejścia – są pewnym usprawiedliwieniem, nie w całości jednak przekonującym. Mendel Singer-Hiob Rotha sławny nie jest. Jego religijność nie jest wyjątkowa. Ale jest nieskazitelna. Czy wie o nim Bóg? Raczej nie. Szatan? Z całą pewnością. Hiob teraz to jest naród. Naród Hiobów. To zmienia proporcje. O co Bóg ma teraz pytać szatana? Czyś zwrócił uwagę na wybrany naród sług moich?

Piotruś Leo Lipskiego, reżyseria Karolina Kirsz

Z tekstu Barbary Zielińskiej: *Zakupiony przez demoniczną Panią Cin Piotruś zostaje zatrudniony do pilnowania klozetu. Ma siedzieć w nim zamknięty i blokować wejście zniechędzonym lokatorom. Pan ma wyglądać nieapetycznie. Zresztą wystarczy tak, jak pan wygląda. Tak zaczyna się długi dramatyczny żywot wychodkowy Piotrusia. Klozet zyskuje w tym krótkim tekście rangę głównego rekwizytu, którego nie sposób przecenić. Pojawia się trzykrotnie. W mieszkaniu*

pani Cin, w knajpie i w przypadkowo odwiedzionym domu Polaków. Za każdym razem ma inne znaczenie. Klozet jest przeznaczeniem i królestwem wiecznie Wyrzucanego. Trudno coś bardziej wyrzucić niż do klozetu. Poza fekaliami trafiają tam odpadki, których nie przyjąłby nawet kosz na śmieci, bo zbyt mokre, zgniłe czy śmierdzące. Miejsce w sam raz dla Piotrusia, który dla otoczenia jest przede wszystkim właśnie Odrzuconym, Odstającym, słowem – odpadkiem. Na wszystkich tych piętrach - anegdoty, narracji, tekstu jako całości, mamy więc do czynienia z nieustannym kuszeniem Drugiego. Na oślepa, bez żadnych gwarancji. To swoisty ekshibicjonizm niedosytu. Niedosytu życia, uznania, znaczenia.

Odyseja filmowa albo Il Principe Polacco, scenariusz i reżyseria Michał Walczak

Muzyczno-filmowa odyseja o Michale Waszyńskim – płodnym reżyserze, dandysie, kameleonie i hochsztaplerze oraz jego kolejnych wcieleniach, które dyskutują na scenie, odgrywając kolejne sceny z życia „polskiego księcia” i kręcąc z widzami film o Miszy – żydowskim chłopaku, który uciekł przed wielką Historią z trupa aktorów.

rok 2027 do 31 sierpnia

Całuj ciotkę Hanocha Levina, reżyseria Adam Sajnuik

Młody bohater śpiewa serenadę pod balkonem dziewczyny, lecz zamiast ukochanej ukazuje się starsza pani. Znakomicie napisana komedia, która zyskuje poważniejsze tony - jest o przeszłości, umieraniu, samotności; o tym, co robimy na świecie, dlaczego tu jesteśmy – *Jak to jest, że ze wszystkich zostałeś tylko ty, największy nudziarz, największy głupiec?* – pyta sam siebie bohater Levina.

Związek Żydowskich Policjantów Michaela Chabona, reżyseria Marta Miłoszewska

Mroczny i wciągający kryminał, którego akcja dzieje się w żydowskiej kolonii na dalekiej i zaśnieżonej Alasce. Humor jak w filmach Woody'ego Allena. Obserwujemy wciągającą kryminalną zagadkę oraz zmagania bohaterów z próbami jej rozwiązania. Chabon przedstawia bowiem bardzo ciekawą analizę dogorywającego społeczeństwa, szaleństwa i samotności. Michael Chabon to amerykański prozaik i absolwent Uniwersytetu Kalifornijskiego. Laureat Nagrody Pulitzera.

Żongler. Romain Gary Agaty Tuszyńskiej, reżyseria Magdalena Łazarkiewicz

Romain Gary był francuskim pisarzem urodzonym w Wilnie, jedyny w historii autor uhonorowany dwukrotnie Nagrodą Goncourtów. Celebryta, który pomimo błyskotliwej kariery, odebrał sobie życie w wieku 66 lat. Zręcznie żonglował faktami i zmyśleniami, nieustannie tworząc opus magnum: własną biografię. Trudne jest nakreślenie linii oddzielającej to, co przeżyte, od tego, co zmyślane. Autorka stara się odsłonić portrety wielokrotne swojego bohatera. Opowiada o intrygującej i dominującej matce Romaina, Ninie Owczyńskiej, o ich kilkuletnim pobycie w Warszawie w latach dwudziestych, drodze do Nicei, o dwóch burzliwych małżeństwach pisarza, karierze artystycznej i pracy w dyplomacji. O jego słabości do pseudonimów, losów równoległych i gry – w życiu i przed zachwyconą publicznością – a wreszcie o ostatnim, spektakularnym oszustwie. Romain Gary pod pseudonimem Emil Ajar wydał powieść *Życie przed sobą*, za którą otrzymał po raz drugi Nagrodę Goncourtów. Prawdziwą tożsamość autora tej powieści ujawnił Gary dopiero w pożegnalnym liście. Jednym słowem – zrobił po prostu wszystko, by zmylić tropy i uprzykrzyć życie biografom.

Dziedzictwo Izaaka Baszewisa Singera, scenariusz Krzysztof Teodor Toeplitz, reżyseria (w rozmowach)

Wiele lat temu Krzysztof Teodor Toeplitz napisał scenariusz serialu telewizyjnego na podstawie powieści Singera *Dwór i Spuścizna*. Nigdy go nie zrealizowano. Kiedy Kalmanowi Jakobiemu, przedsiębiorczemu, ale i religijnemu Żydowi, udaje się osiągnąć sukces ekonomiczny, zyskuje poważanie w oczach miejscowej ludności. W końcu może też znaleźć odpowiednich kandydatów na mężów dla swoich córek. Prawdziwe problemy pojawiają się dopiero wtedy, gdy jedna z nich postanawia uciec. W *Spuściznie* na pierwszy plan wysuwa się psychiatra Azriel Babad błędzący między kochanką a popadającą w obłąd żoną. Ta jedna z najlepszych powieści noblisty maluje wspaniałą galerię postaci – ludzi nieszczęśliwych i walczących o przetrwanie, hrabiów, cadyków, upadłe kobiety, szaleńców, rewolucjonistów, grzeszników i świętych, ich wędrówki przez tereny Rosji, porzobiorowej Polski, Ameryki i Palestyny.

Producenci, libretto i muzyka Mela Brooksa, reżyseria Dawid Szurmiej

Dwóch żydowskich hochsztaplerów szykuje skok na kasę w niecodziennym stylu: chcą wystawić na Broadwayu przedstawienie, które padnie w dniu premiery. Po takiej spektakularnej plajcie zebrane na produkcję spektaklu pieniądze pozostaną w ich kieszeniach. Pomysł wydaje się niezły, zwłaszcza, że producenci trafiają na faszystę, który jest autorem sztuki – dodajmy: najgorszej sztuki wszech czasów. Nosi ona tytuł *Wiosna Hitlera* i nie ma ani jednego racjonalnego powodu, żeby przetrwała o jeden dzień dłużej niż premiera. Nie uprzedzajmy jednak wypadków. Tym bardziej, że mamy jeszcze do czynienia z twórczą ekipą niepoprawnych „królewn życia” – zebranych wokół charyzmatycznej postaci „najgorszego reżysera na świecie” – oraz nieszczęsne inwestorki - same staruszki; bardzo jurne staruszki. Równie jurną przeciwwagę stanowi olśniewająca Szwedka, która

uprawia seks od 11:00. A w tyglu wszystkiego znajduje się producent Broadway'owy Max Białystok.

ROZMOWY O WSPÓŁPRACY

Poza wymienionymi propozycjami repertuarowymi, prowadzę również rozmowy m.in. z Krystianem Lupą, Agnieszką Holland, Małgorzatą Sikorską-Miszczuk, Anną Smolar, Mikołajem Grabowskim, Agatą Dudą-Gracz.

SCENA BIMA

Teatr zawsze musi poszukiwać i poszerzać swoje granice, stąd też ważne są w teatrze debiuty. Niosą nową energię, dlatego chętnie zapraszam do współpracy młode talenty. Kiedy pojawił mi się w głowie pomysł na stworzenie u nas sceny reżyserskich debiutów, sięgnęłam po słowo bima. Bima to w języku jidysz scena. Od razu nadało pomysłowi kształtów. Wojciech Malajkat, Maja Kleczewska, Łukasz Chotkowski i Marta Miłoszewska, czyli rektor i wykładowcy Akademii Teatralnej, prawie wszyscy związani z Teatrem Żydowskim, entuzjastycznie zareagowali na moją propozycję współpracy Teatru z Akademią. Tak jak sobie zamarzyłam, studenci ostatnich lat reżyserii realizują z naszymi aktorami swoje dyplomy, eksplorując tematykę żydowską. Na scenie Bima dajemy do trzech spektakli dyplomowych w roku. Dotąd zrealizowaliśmy *Długi* wg opowiadania Irit Amiel w reż. Karoliny Kowalczyk.

POLSKO-UKRAIŃSKIE BAJKI

Do wzięcia udziału w charytatywnym koncercie *Warszawskie Teatry dla Ukrainy* w reż. Dawida Szurmieja zaprosiliśmy ponad stu artystów, reprezentujących warszawskie sceny teatralne. Wydarzenie cieszyło się ogromną popularnością wśród widzów, o czym świadczy zebrana kwota ponad 50 tys. zł z biletów-cegielek oraz internetowej zbiórki. Całkowity dochód z wydarzenia przekazaliśmy Polskiej Akcji Humanitarnej. Centrum Kultury Jidysz zorganizował *Dzień Otwarty dla Mam* – warsztaty malarskie z ukraińską artystką

Natalią Pastuszenko oraz ukraińsko-żydowskie warsztaty kulinarne. Naszym kolejnym twórczym wyrazem wsparcia dla wschodnich sąsiadów są polsko-ukraińskie bajki. W projekcie biorą udział nasi aktorzy oraz ukraińscy artyści. Wspólnie stworzymy spektakle dedykowane dla dzieci, które zagramy m.in. na naszej Scenie Letniej oraz w ośrodkach pobytowych dla uchodźców.

b) Koncepcja działalności edukacyjnej.

Powołane przeze mnie do życia Centrum Kultury Jidysz (CKJ) działa od 2012 roku w strukturach Teatru Żydowskiego. Odwołujemy się do przedwojennej koegzystencji dwóch języków – polskiego i jidysz. Dzięki bogatej ofercie dydaktycznej, kulturalnej i naukowej angażujemy mieszkańców Warszawy w poznanie spuścizny Żydów aszkenazyjskich. Pokazujemy, że kultura jidysz to znacznie więcej niż tylko nostalgiczne obrazki sztetl. Centrum Kultury Jidysz to żywy i inkluzywny ośrodek kultury i edukacji. Nasze propozycje programowe są dedykowane dla różnych grup odbiorców: dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Organizujemy koncerty, spotkania z ważnymi osobistościami kultury, wernisaże, wykłady, spotkania poświęcone literaturze i sztuce, projekcje filmowe. Jesteśmy też otwarci na współpracę z organizacjami pozarządowymi i placówkami oświatowymi w Polsce i za granicą (współpracujemy m.in. z Centrum Kultury Jidysz Medem Bibliotheque w Paryżu oraz YIVO w Nowym Jorku). Centrum Kultury Jidysz prowadzi partnerskie działania z instytucjami sąsiedzkimi np. Stacją Muranów we wspólnych projektach na rzecz pamięci lokalnej i aktywizacji mieszkańców Osiedla. Poszczególne projekty realizowane były do tej pory z organizacjami takimi jak: Kultura Liberalna, Krytyka Polityczna, Forum Migracyjne. Doroczne Seminarium Kultury i Języka Jidysz organizujemy wspólnie z Fundacją Shalom oraz we współpracy z Muzeum Historii Żydów Polskich Polin. Ponadto utrzymujemy regularną współpracę z jednostkami naukowymi: Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Jagiellońskim i Żydowskim Instytutem Historycznym.

Stala oferta Centrum Kultury Jidysz:

lektoraty języka jidysz na czterech poziomach zaawansowania

Prowadzimy zajęcia dla czterech grup na poziomie od początkującego do zaawansowanego. Lektorką jest mgr Regina Gromacka.

warsztaty weekendowe

Piosenki jidysz, prowadzone przez kierownika muzycznego teatru, Teresę Wrońską. To propozycja zarówno dla osób, które uczą się języka jidysz, jak i tych, którzy chcą go poznać za pomocą piosenek. W czasie pandemii wyprodukowaliśmy serię podcastów muzycznych, co poszerzyło naszą ofertę dostępną online za darmo dla wszystkich osób.

warsztaty dla dzieci w wieku 8-12 lat

Prowadzone przez edukatorki związane z Muzeum Etnograficznym w Warszawie, Alicję Balcerak i Julię Szawiel. Dzieci zapoznają się z zagadnieniem wielokulturowości. Zajęcia dotyczą kultury żydowskiej, języka jidysz oraz jego przenikań do innych języków, literatury i sztuki.

zajęcia Żydowskiego Uniwersytetu Otwartego

Ta inicjatywa skierowana zarówno do studentów jak i do osób dorosłych, już pracujących, cieszy się dużym powodzeniem. Zajęcia odbywają się pod patronatem Uniwersytetu Warszawskiego i mają status zajęć uniwersyteckich. Program obejmuje 75 godzin akademickich zajęć uzupełnionych o spotkania z ważnymi postaciami, dyskusje, pokazy filmów, wizyty w instytucjach kultury i spacerzy tematyczne. Łącznie w ciągu roku odbywa się 130 wykładów. Studenci UW realizujący semestr ŻUO jako przedmiot ogólnouniwersytecki, po zdanym egzaminie otrzymują 5 punktów ECTS. Co semestr wybieramy jeden temat

przewodni, wokół którego skupione są bloki wykładów prowadzone przez różnych wykładowców, ekspertów w różnych dziedzinach. W czasie pandemii zajęcia Żydowskiego Uniwersytetu Otwartego odbywały się on-line co umożliwiło udział uczestnikom spoza Warszawy i spowodowało rekordową frekwencję ponad 170 uczestników. W przyszłości planujemy utrzymanie możliwości uczestnictwa w zajęciach online lub transmisji przy jednoczesnym powrocie do formuły stacjonarnej.

naukowe objazdy szlakiem żydowskim

Raz w roku zabieramy słuchaczy na zajęcia plenerowe w wybrany region Polski lub krajów sąsiednich. W poprzednich latach były to: Rzeszowszczyzna, Dolny Śląsk, Białoruś.

cykl warsztatów kulinarnych

W trakcie warsztatów szef kuchni Michał Lachur – Kolumpar używa przepisów z przedwojennej wegetariańskiej książki kucharskiej wydanej w jidysz przez Fanni Levando.

Uniwersytet Trzeciego Wieku z blokiem zajęć o tematyce żydowskiej

Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW) prowadzony jest w duchu tolerancji i wzajemnego poszanowania. Już od 2009 roku jest miejscem nauki i spotkań dla około 200 słuchaczy 55+. Stawiamy na wszechstronną edukację seniorów, ich rozwój duchowy i intelektualny, aktywizację umysłową i ruchową. Naszą ideą jest poprawa jakości życia starszych mieszkańców Warszawy i okolic. UTW prowadzi różne formy kształcenia osób starszych bez względu na ich dotychczasowe wykształcenie oraz pochodzenie etniczne. Specyfiką UTW jest

ukierunkowanie na zajęcia o tematyce żydowskiej (dotyczące historii, kultury, tradycji i obyczajowości).

cykliczne spotkania z autorami książek i inicjatyw kulturalnych o tematyce żydowskiej, spacery po Warszawie (np. szlakiem Zuzanny Ginczanki).

Międzynarodowe Letnie Seminarium Języka i Kultury Jidysz

Seminarium to trzy tygodnie wspólnej nauki języka i kultury jidysz (60 godzin języka na czterech poziomach zaawansowania) oraz poznawania kultury żydowskiej przez warsztaty, wykłady, spacery i wycieczki.

Nowe projekty:

Warszawskie spotkania czytelnicze

Planujemy zorganizowanie comiesięcznego, cyklicznego klubu czytelniczego poświęconego tematyce warszawskiej. W jego ramach pochylimy się nad tekstami poświęconymi szczególnie okolicom Warszawy – tym pięknym i niepięknym, widzianym w różnych momentach historycznych. Spotkania będą miały charakter moderowanej dyskusji, podczas których najpierw zostanie przedstawiony autor oraz kontekst, w którym powstał omawiany tekst, w drugiej zaś głos zostanie oddany uczestnikom, którzy będą mieli szansę wymienić się wrażeniami z lektury, a także spostrzeżeniami dot. współczesnej przestrzeni miejskiej.

Konkurs literacki spacer po żydowskiej Warszawie

Poszukując nowych osób z ciekawymi pomysłami na alternatywne zwiedzanie miasta i promocję literatury jidysz, chcemy zorganizować konkurs na literacki spacer po Warszawie. Będą mogły wziąć w nim udział osoby, które zaprojektują

miejską trasę z wykorzystaniem tekstów o żydowskiej Warszawie. Będziemy zachęcać do sięgnięcia szczególnie po teksty tłumaczone z języka jidysz. Zwycięski scenariusz zostanie zrealizowany w postaci spaceru.

Rejestracja i udostępnianie spotkań i wykładów

W ostatnich dwóch latach wprowadziliśmy rejestrację online odbywających się w CKJ spotkań otwartych. Na naszym kanale Youtube oraz na profilu na FB pokazaliśmy spotkania literackie, wykład inauguracyjny Żydowskiego Uniwersytetu oraz pojedyncze wykłady Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Pozwoliło to zainteresować naszą ofertą osoby spoza Warszawy, które chciały zgłębiać swoją wiedzę o kulturze żydowskiej. W kolejnych latach chcemy kontynuować i rozwijać naszą obecność w Internecie.

Dziecięcy Uniwersytet Żydowski

Wychodząc z założenia, że edukacja od najmłodszych lat jest niezbędna do pogłębionego poznania innych kultur, planujemy zorganizować rozbudowany program zajęć dla dzieci przybliżających świat żydowskiej nauki, kultury, historii i tradycji. Dzieci w wieku od 6 do 12 lat zaproszone zostaną do udziału w ciekawych zajęciach i warsztatach przybliżających kulturę, historię i tradycję żydowską. Wybitni specjaliści za pomocą najnowszych metod edukacyjnych wprowadzą je w tajniki literatury, muzyki ważnych kompozytorów i uznanych wykonawców, życiorysów wybitnych postaci. Uczestnicy będą mogli również na własne oczy przekonać się, jakie doświadczenia przeprowadzali żydowscy naukowcy. Dzieci uczestniczyć będą w cyklu warsztatów przybliżających w przystępnej formie wiersze i utwory żydowskich pisarzy zarówno tych, którzy pisali w języku jidysz, jak i tych zakorzenionych mocno w kulturze polskiej, o których żydowskiej tożsamości często nie pamiętamy. Dziecięcy Uniwersytet Żydowski (DUŻ) będzie uczelnią oferującą najmłodszym wykłady, warsztaty i inne atrakcje na najwyższym poziomie. Ma być dla nich wspaniałą przygodą oraz

szansą na odkrycie nowych pasji i rozwój swoich zainteresowań. Zajęcia DUŻ planujemy we współpracy z doświadczonymi edukatorami, na co dzień pracującymi z dziećmi. Zakładamy także podjęcie współpracy z wykładowcami akademickimi, by przekazywać dzieciom wiedzę na najwyższym poziomie. Zajęcia odbywać się będą dwa razy w miesiącu w dwóch grupach wiekowych (6-8 lat, 9-12 lat). Do realizacji projektu chcemy włączyć także warszawskie instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz edukacji dzieci.

c) Inne.

DZIAŁANIA ONLINE

Projekty przeznaczone do publikacji w mediach społecznościowych teatru:

**ROCZNICA WYBUCHU POWSTANIA W GETCIE
WARSZAWSKIM.**

Upamiętniając pamięć i cześć bojowników i kombatantów Powstania w Getcie Warszawskim, zapraszamy teatry z całej Polski do przesyłania nagrań wideo z wykonanymi przez aktorów interpretacji poezji z warszawskiego getta, a także tekstów Holokaustu. Powstałe nagrania publikujemy przez cały kwiecień w mediach społecznościowych.

KALENDARZ GOŁDY TENCER

Są to czytania performatywne, w których przybliżam sylwetki najważniejszych i najbardziej zasłużonych postaci kultury i historii żydowskiej.

INTERNETOWA KSIĘGA PAMIĘCI EMIGRACJI MARCOWEJ

Wychodźcy Marca '68 pozostawili w Polsce kawał swojego życia i rozproszyli się po całym świecie. Ich losy nie raz opisywano, czynili to także oni sami. Ale jedna księga pamięci emigracji marcowej dotąd nie powstała. Stąd nasza inicjatywa: stworzenie księgi pamięci całego pokolenia. Zgromadzimy w niej

relacje i wspomnienia, drzewa genealogiczne rodzin, historie wyjazdu i osiedlenia się w nowym kraju. Księgę, a właściwie wirtualną platformę, na której emigranci i ich potomkowie mogliby zamieszczać teksty, fotografie i filmy, reprodukcje dokumentów chcemy umieścić w Internecie. To najwłaściwsze miejsce, nie tylko ze względów technicznych, ale i symbolicznych: Internet, jak emigracja marcowa, obejmuje przecież cały świat.

MIĘDZYNARODOWY KONKURS IM. SZYMONA SZURMIEJA NA DRAMAT O TEMATYCE ŻYDOWSKIEJ

Teatr Żydowski co dwa lata organizuje Konkurs, którego celem jest pobudzenie dramaturgów różnych narodowości, kultur i tradycji do podjęcia być może jednego z największych tematów XXI wieku – tematu pamięci. Zależy nam na pozyskaniu nowych, wartościowych tekstów dramatycznych inspirowanych szeroko pojętą tematyką żydowską oraz promowaniu współczesnej literatury teatralnej, sprzyjającej rozwojowi dialogu i zrozumienia niezależnie od różnic dzielących ludzi ze względu na rasę, płeć, wyznanie i położenie społeczne. Konkurs ma charakter otwarty. Warunkiem jest nadesłanie tekstu w języku: polskim, jidysz, angielskim lub hebrajskim.

Mecenasem Konkursu jest Stowarzyszenie Autorów ZAIKS oraz Miasto Stołeczne Warszawa oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Partnerem Konkursu jest Sekcja Polska Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Teatralnych (IATC/AICT). Pierwsza edycja Konkursu, na którą wpłynęło ponad 100 tekstów odbyła się w roku 2021 i zakończyła Galą zorganizowaną przez Teatr Żydowski i TVP Kultura, które ją transmitowało.

CYKLE

BAGAŻE KULTURY

Będą to spotkania prowadzone przez kierownika literackiego Remigiusza Grzelę, poświęcone najciekawszym i najważniejszym postaciom XX i XXI wieku. Tytuł projektu odnosi się do bagaży emigrantów, podróżników, poszukiwaczy, pełne wspomnień i opowieści, rękopisów, książek, taśm filmowych i teatralnych.

PRYZSTANEK POEZJA

Aktorzy Teatru Żydowskiego przybliżą życie i twórczość autorów tworzących w języku jidysz. Cykl pozwoli widzom nie tylko na zapoznanie się twórczością żydowskich poetów, ale także na bliskie spotkanie z aktorami i rozmowę o literaturze.

ZE SKARBNICY MUZYKI ŻYDOWSKIEJ

Jest to cykl spotkań przypominający arcydzieła muzyki żydowskiej i piosenki jidysz, opracowane przez Teresę Wrońską, kierownika muzycznego Teatru Żydowskiego.

BIOGRAFIA TEATRU ŻYDOWSKIEGO. PROJEKT BADAWCZY DR MARTY BRYŚ

Biografia instytucji jest opowieścią o Teatrze Żydowskim w Warszawie – indywidualną, niepełną, często wewnętrznie sprzeczną, stworzoną w wyniku wielogodzinnych rozmów z aktorkami i aktorami Teatru Żydowskiego. Biografia instytucji opowiada, m.in. zawodową i osobistą drogę zespołu do Teatru Żydowskiego. Historię Studium Teatralnego przy Teatrze z perspektywy jego studentów i studentek, proces nauki języka i grania spektakli w jidysz, a później po polsku, kryzysy, trudności, repertuarze, konsekwencjach zmagania się z

negatywnymi opiniami na temat zespołu, polsko-żydowskim społeczeństwie. Każda wypowiedź jest udostępniana w formie pisemnej, aby możliwie poszerzyć dostępność *Biografii*. Transkrypcje dostępne są także w języku angielskim oraz w jidysz.

3. Polityka finansowa instytucji.

Jesteśmy zobligowani do prowadzenia gospodarki finansowej określonej ustawami o: finansach publicznych, rachunkowości, organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Stosujemy również ustawę o zamówieniach publicznych. Pandemia oraz brak stałej siedziby spowodowały spadek i tak stosunkowo niewielkich przychodów własnych z działalności instytucji. Planujemy działalność instytucji w ramach otrzymywanych dotacji od Organizatorów. Każdego roku działalność kulturalno-edukacyjna Centrum Kultury Jidysz jest finansowo wspierana dotacją celową przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a) Plan finansowy.

Plan finansowy opracowywany jest z uwzględnieniem przewidywanego wykonania i/lub wykonania planu roku poprzedniego, możliwości nawiązania bieżącej współpracy z twórcami i artystami oraz informacji o przewidywanych przez Organizatorów dotacjach podmiotowych na dany rok. W planowanych przychodach uwzględniana jest również równowartość amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, których zakup został sfinansowany z majątkowych dotacji celowych uzyskanych od Organizatorów. Dużym wyzwaniem dla teatru przy planowaniu przychodów jest oszacowanie kwoty ze sprzedaży biletów, ustalenie repertuaru z góry na cały rok. Brak własnej, dużej sceny powoduje konieczność poszukiwania innych przestrzeni dostosowanych do wystawiania premierowych oraz już będących w repertuarze

przedstawień. Stale borykamy się z koniecznością dostosowania terminów i tytułów do terminów proponowanych przez właścicieli wynajmowanych. Wynajem przestrzeni poza siedzibą Teatru generuje dodatkowe koszty, które również musimy oszacować i uwzględnić w planie finansowym. Pomimo tych trudności działamy i prezentujemy przedstawienia szerokiej publiczności. Pewnym uniezależnieniem od wynajmu jest postawienie namiotu, tymczasowej, Letniej Sceny przy Parku Saskim. Przy tworzeniu planu finansowego Teatr uwzględnia również pozostałe z okresów wcześniejszych środki finansowe oraz kwotę planowanej na dany rok amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. Ostateczny plan składany jest po otrzymaniu odpowiednich decyzji od Organizatorów. W sytuacji pozyskania dodatkowych Osiągnięte wyniki środków plan finansowy jest na bieżąco aktualizowany. działalność w latach 2019-2021 oraz plan na 2022 rok przedstawia załączona tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w roku w tys. zł						Plan w tys. zł	
		2019	Struktura w %	2020	Struktura w %	2021	Struktura w %	2022	Struktura w %
I.	Przychody (i zrównane z nimi) ogółem (I1+I2+I3+I4+I5)	10 548	100	10 701	100	11 320	100	10 883	100
1.	Dotacja podmiotowe, w tym:	9 356	89	9 738	91	9 485	84	10 026	92
	Dotacja UM	7 255	69	7 155	67	7 187	63	7 484	69
	Dotacja MKiDN	2 101	20	2 583	24	2 298	20	2 542	23
2.	Pozostałe dotacje i przychody na działalność podstawową, w tym:	283	3	307	3	116	1	98	1
	Dotacja MSWiA	43		40		40		73	
	Pozostałe dotacje i przychody na działalność podstawową	240		267		76		25	
3.	Przychody własne, w tym:	1 001	9	409	4	582	5	591	5
	sprzedaż biletów i spektakli	857		279		442		450	
	przychody CKJ	79		90		98		98	
	pozostałe	65		40		42		43	
4.	pozostałe przychody operacyjne	58	-	383	4	1 122	10	168	2
5.	zmiana stanu produktów	-	150	-	136	15			
II.	Koszty ogółem (II1+II2+II3+II4+II5+II6+II7+II8+II9)	10 325	100	10 346	100	11 206	100	11 351	100
1.	amortyzacja	166	2	260	3	268	2	209	2
2.	materiały i energia	345	3	837	8	757	7	577	5
3.	usługi obce	2 223	22	1 903	18	2 351	21	2 329	21
4.	podatki i opłaty	68	1	101	1	97	1	123	1
5.	wynagrodzenia, w tym:	6 245	60	6 071	59	6 409	57	6 763	60
	wynagrodzenia ze stosunku pracy	4 645	45	4 510	44	5 002	45	5 721	50
	wynagrodzenia bezosobowe i honoraria	1 600	15	1 561	15	1 407	13	1 042	9
6.	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	1 053	10	1 071	10	1 181	11	1 218	11
	składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy oraz PPK	918	9	920	9	989	9	1 072	9
7.	pozostałe koszty rodzajowe	204	2	99	1	140	1	131	1
8.	pozostałe koszty operacyjne	12	0	2	0	2	0	-	-
9.	koszty finansowe	9	0	2	0	1	0	1	0
III.	Wynik finansowy brutto (I-II)	223		355		114		468	
IV.	podatek dochodowy	11		16		14		19	
V.	Wynik finansowy netto (III-IV)	212		339		100		487	
	Dane uzupełniające								
1.	wydatki majątkowe	765		160		13			
2.	należności na koniec roku	379		472		839		100	
3.	środki pieniężne na koniec roku	144		508		328		100	
4.	zobowiązania na koniec roku	67		32		79		60	

Ostatnie dwa lata, w związku z ograniczeniem działalności scenicznej z uwagi na stan epidemiczny, miały ogromny wpływ na funkcjonowanie instytucji

kulturalnych, w tym naszej. W znaczący sposób spadły przychody własne teatru ze sprzedaży biletów. We wcześniejszych latach przychody własne stanowiły około 9% łącznych przychodów teatru.

W 2020 roku dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego stanowiła 24% przychodów ogółem, dotacja z Miasta st. Warszawy – 67%. Przychody własne z działalności statutowej stanowiły 4%.

W 2021 r. dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynosiła 21% przychodów ogółem Teatru, dotacja z Miasta st. Warszawy – 63%, z innych źródeł – 9%, przychody własne z działalności statutowej – 5%.

W planach na 2022 rok dotacja z MKiDN wyniesie ok 24% ogółu przychodów, dotacja z Miasta st. Warszawy – 66%, a przychody własne z działalności statutowej planowane są na poziomie 7%. Można zauważyć tendencję wzrostową przychodów własnych.

Dochody własne pochodzą:

- ze sprzedaży biletów teatralnych i spektakli – Teatr Żydowski bierze udział w licznych festiwalach sztuki teatralnej, prezentuje swoje spektakle na zaproszenie różnych ośrodków kultury;
- z prowadzonej działalności w ramach Centrum Kultury Jidysz;
- ze sprzedaży usług;

Ponosimy koszty z tytułów: amortyzacji, zużycia materiałów i energii, usług obcych, podatków i opłat, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na rzecz pracowników, wynagrodzeń oraz pozostałych kosztów rodzajowych, finansowych i operacyjnych. Stały i największy udział w kosztach mają wynagrodzenia z tytułu umów o pracę wraz z narzutami oraz honoraria i wynagrodzenia bezosobowe. Ich łączny udział stanowi około 70% wszystkich kosztów rocznie, w tym ok 45%–50% stanowią wynagrodzenia osobowe. W teatrze w ostatnich latach zostały wprowadzone i uaktualnione regulacje

wpływające na kwestie finansowe. Opracowano i wdrożono regulamin realizacji kosztów, udzielania zamówień publicznych, uaktualniono politykę rachunkowości, zasady kontroli zarządczej. Jesteśmy w trakcie aktualizacji instrukcji obiegu dokumentów, planujemy wdrożenie systemu elektronicznego zarządzania dokumentami (EZD).

d) Plan pozyskiwania środków zewnętrznych.

Pozyskanie dodatkowych środków finansowych jest ważne dla polityki finansowej teatru. Teatr Żydowski CKJ jako instytucja współprowadzona przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, nie zawsze może starać się o dodatkowe środki finansowe z ministerstwo. Obecnie zakończyły się nabory do niektórych programów, ale należy pilotować fundusze europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027, RPO, oraz programy: Infrastruktura i środowisko, Dziedzictwo Kulturowe, Kreatywna Europa, Dostępność Plus, Fundusze Wyszehradzkie, Fundusze Norweskie, programy realizowane i finansowane przez Narodowe Centrum Kultury. Uważam, że należy brać udział w konkursach grantowych. Teatr wielokrotnie starał się i pozyskiwał alternatywne formy finansowania swojej działalności. Bierzemy udział w konkursach dotacyjnych z Instytutu Teatralnego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji na działania edukacyjne CKJ.

4. Plan komunikacyjno-promocyjny na rzecz budowy wizerunku Teatru.

a) Koncepcja promocyjna i budowanie marki.

W 2025 roku będziemy obchodzić jubileusz 75-lecia powstania teatru. Trudno sobie wyobrazić mapę polskiej sceny teatralnej bez Teatru Żydowskiego, który jako jedyny w kraju kontynuuje tradycję teatrów mniejszościowych. Dzięki realizowanej konsekwentnie i na wysokim poziomie artystycznym linii programowej, otwartej na nowy język teatralny, nasze spektakle cieszą się niesłabnącą, wysoką frekwencją wśród wiernych widzów. Jako dyrektor teatru pragnę kontynuować tradycyjne nurty repertuarowe, istniejące i przeplatające się w nim od samego początku istnienia, przemawiające do naszej stałej i wypracowanej publiczności. Pierwszy z nich to klasyka literatury i teatru jidysz. Drugi nurt to sztuki spoza kanonu literatury jidysz, podejmujące tematykę żydowską. Trzeci nurt to spektakle musicalowe i kabaretowe. Głównym językiem wystawianych spektakli jest polski, ale w repertuarze pojawiają się sukcesywnie nowe tytuły grane w języku jidysz z polskimi i angielskimi napisami. Od kwietnia 2022 roku mamy spektakle również z napisami w języku ukraińskim. Produkujemy i wystawiamy również przedstawienia dla dzieci, aby już wśród najmłodszych rozwijać teatralne zainteresowania.

Nasza publiczność oraz środowisko teatralne mocno wspierają ideę stałej siedziby Teatru Żydowskiego i przychylnie odnoszą się do kolejnych komunikatów w sprawie postępów zmodernizowania budynku przy ul. Kasprzaka 22 (tj. naszej przyszłej siedziby). Ze względu na ograniczenia wynajmowanych i zmienianych scen, komunikacja naszej marki jest wyzwaniem. By utrzymać emocjonalną więź

z naszymi widzami i pozyskiwać nowych sympatyków teatru, musimy systematycznie zwiększać budżet na działania komunikacyjne.

Nasza komunikacja opiera się głównie na działaniach PR – ścisłej współpracy teatru z mediami, branżowymi, lokalnymi, o tematyce żydowskiej oraz ogólnopolskimi. Przy okazji specjalnych wydarzeń (np. premiera spektaklu dla dzieci) współpracujemy z mediami dostosowanymi do specyficznej tematyki wydarzenia. Dziennikarze są zapraszani na próby medialne, spektakle i premiery i inne wydarzenia artystyczne. Ścisłe współpracujemy z mediami.

Stacje TV:

- TVP KULTURA *Informacje kulturalne, Niedziela z...*
- TVP Warszawa *Qadrans Qltury, Warszawski Dzień, Kurier Warszawski;*
- TVP Polonia - *kulturalni.pl. Halo Polonia, Polonia 24;*
- TVN24 - przy okazji wydarzeń

Stacje radiowe:

- IAR.
- Polskie Radio Jedynka,
- Dwójka,
- Trójka,
- Czwórka,
- RDC,
- MeloRadio,
- Chilli ZET,
- RMF Classic,
- RMF Maxx,
- RMF,
- Eska,
- Plus,
- Tok Fm,
- Radio Warszawa,
- Radio Kolor,
- Radio Kampus,
- Radio Nowy Świat,
- Radio 357;

Prasa:

- Gazeta Wyborcza,
- Stołeczna,
- CJG,
- Newsweek,
- Polityka,
- Tygodnik Powszechny,

- Do Rzeczy,
- Przegląd,
- Trybuna. Stolica;

Agencje prasowe:

- PAP;

Media teatralne:

- Teatr,
- Dialog,
- Didaskalia,
- Polish Theatre Journal,
- Playstosee.com,
- e-teatr.pl,
- aict.art.pl,
- teatry.art.pl,
- teatralny.pl,
- zteatru.pl,
- afiszteatralny.pl,
- okiemwidza.pl,
- kulturawokolnas.pl;

Media o tematyce kulturalnej i ogólnoinformacyjne (internet):

- culture.pl,
- onet.pl,
- kultkultury.pl,
- lykkultury.pl,
- op.pl,
- kulturaonline.pl.
- czasaskultury.pl.
- mowianamiescie.pl,
- dwutygodnik.com,
- gazeta.pl,
- rp.pl,
- gazetaprawna.pl;

Media lifestyle:

- Vogue,
- Wysokie Obcasy,
- Pani, Elle,
- Zwierciadło;
- Viva

Media o tematyce żydowskiej

- sztetl.org.pl,
- chidusz.com,
- jewish.pl;

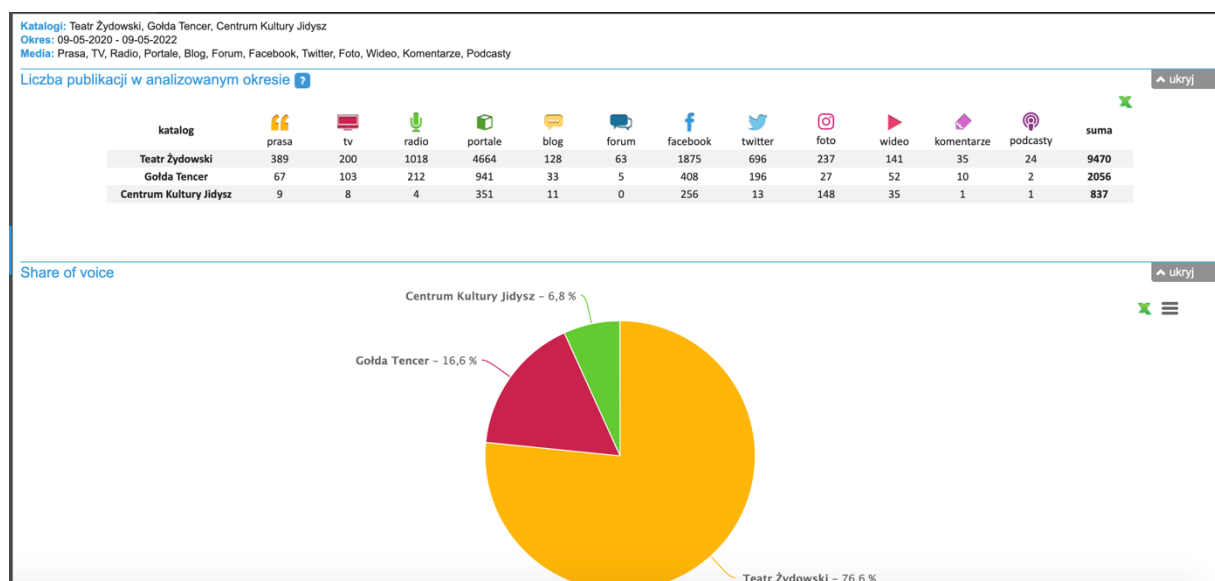
Media lokalne:

- warszawa.naszemiasto.pl,
- warszawa.pl, kulturalnawarszawa.pl,
- informator-stolicy.pl;

Zasięg dotarcia mediów najlepiej obrazują wykresy (rys. 1-7) wygenerowane dzięki platformie Instytutu Monitorowania Mediów. Wszystkie dane dotyczą okresu ostatnich dwóch lat: od 9 maja 2020 roku do 9 maja 2022 roku. Według danych IMM informacja o Teatrze Żydowskim pojawiła się łącznie w **12 363 publikacjach**, w tym: w 465 publikacjach prasowych, 5956 publikacjach na portalach internetowych, 311 publikacjach TV, 1234 publikacjach radiowych oraz w social mediach: 2539 publikacjach na Facebooku i 905 na Twitterze.

Rysunek 1.

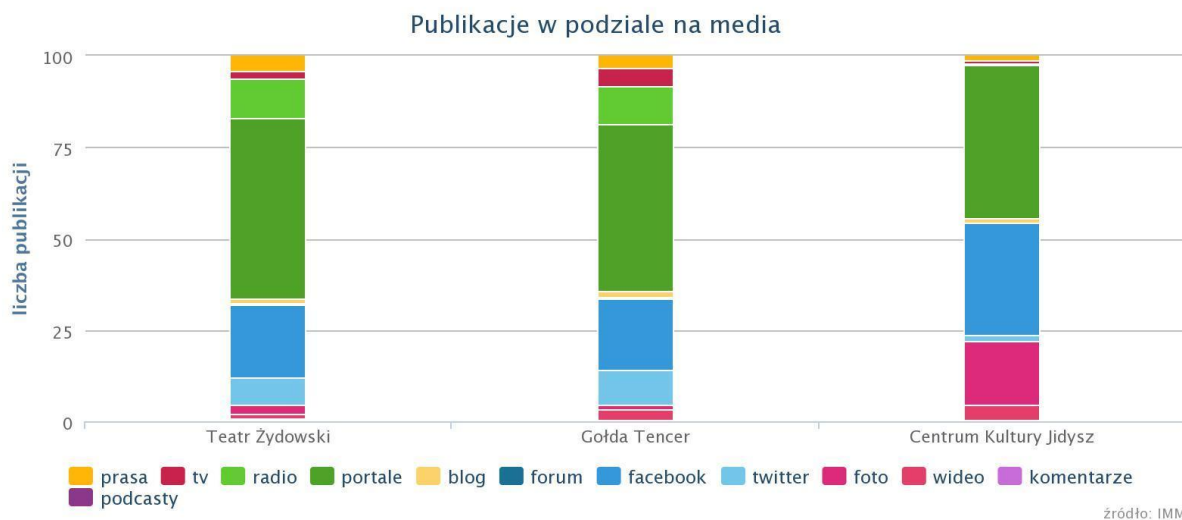
Ogólna liczba publikacji w analizowanym okresie

Największy udział publikacji to portale internetowe, radio, tv i prasa.

Rysunek 2.

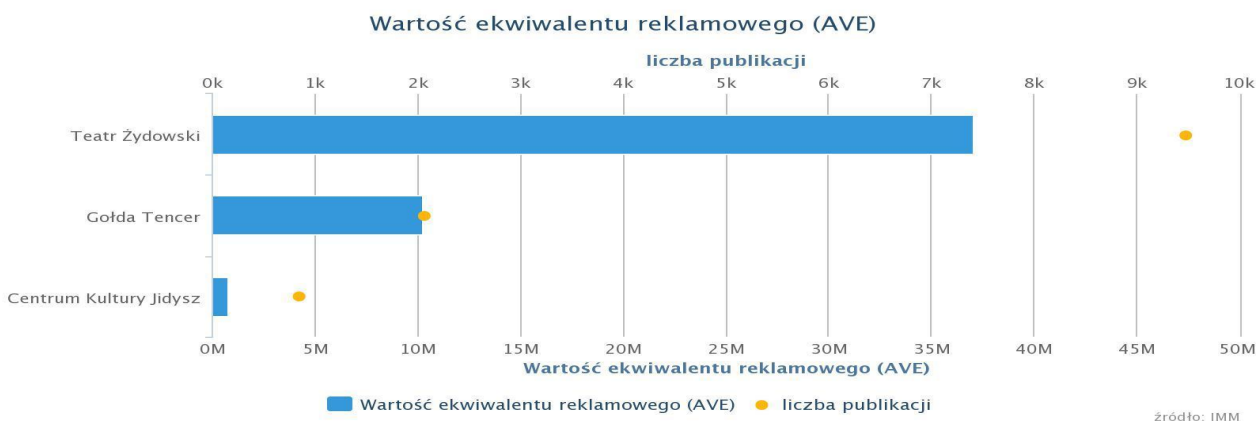
Publikacje w podziale na media

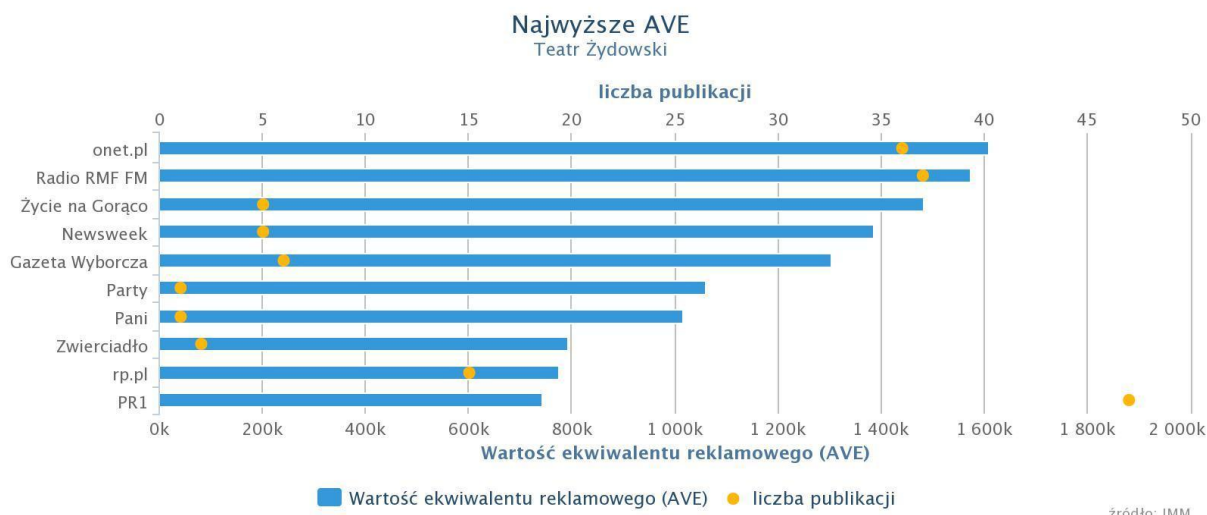
Wartość publikacji w analizowanym okresie to **48 090 307 zł**. Oznacza to, że w okresie od 9 maja 2020 roku do 9 maja 2022 roku, media poświęciły Teatrowi Żydowskiemu czas i powierzchnię o wartości ponad 48 milionów PLN, co jest sumą znaczącą i podkreśla, jak wielkim zainteresowaniem cieszy się nasz teatr.

Rysunek 3 i 4.

Wartość AVE (ekwiwalent reklamowy) i najwyższe AVE

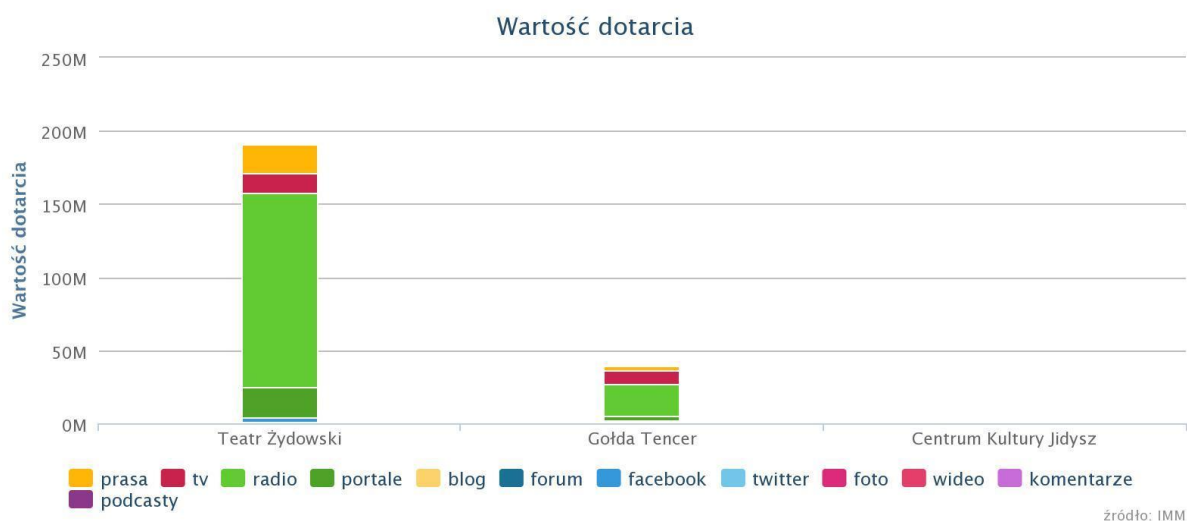

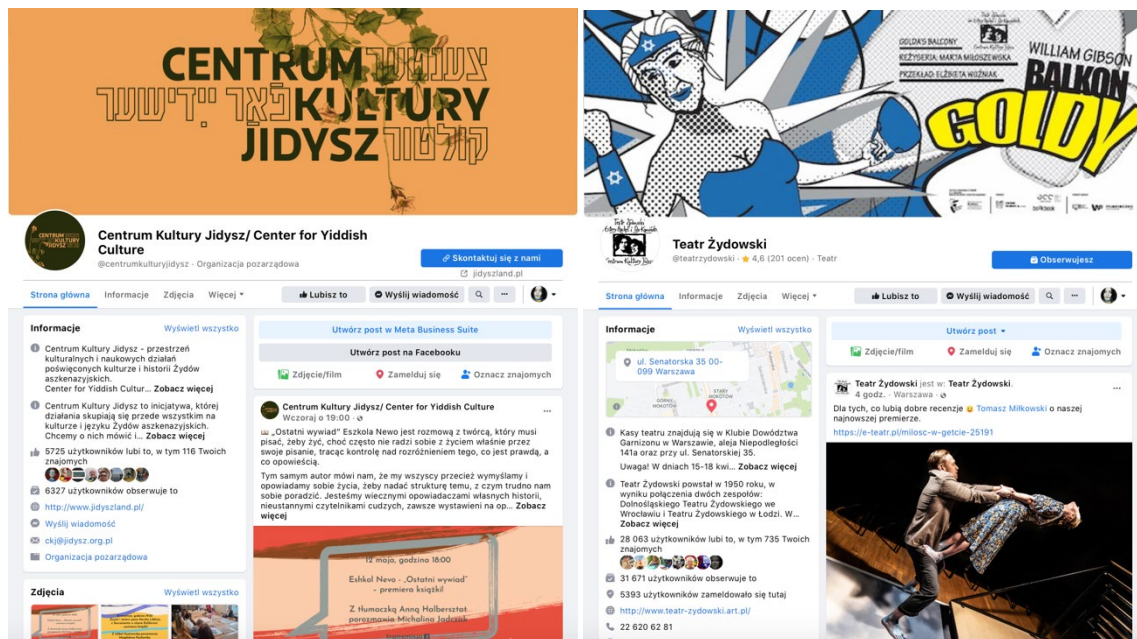
Rysunek 5.

Dotarcie

O naprawdę dużym zainteresowaniu oraz zaangażowaniu świadczy również liczba fanów w social mediach instytucji. Fanpage Teatru Żydowskiego obserwuje w tej chwili 31 671 osób i liczba fanów wciąż rośnie. Wraz z fanami innych fanpage'ów, należących do instytucji, m. in. Centrum Kultury Jidysz to w sumie blisko 38 tys. obserwujących.

Rysunek 6 i 7.

Fanpage CKJ

Fanpage Teatru Żydowskiego

Analizowany okres to czas szczególnie, bo pandemiczny. W 2020 roku teatr zrealizował cykl #TeatrŻydowskiWDomu, grając i udostępniając repertuar w Internecie, głównie na FB i na kanale YT. Ogólnie zrealizowaliśmy 72 wydarzeń, które osiągnęły blisko **7 mln** wyświetleń. Przez cały rok 2021 na teatralnym profilu FB przybliżałam w swoim cyklu czytań performatywnych *Kalendarz Goldy Tencer* wybitne postacie żydowskiej kultury, które zdobyły w sumie **361 tys. wyświetleń**. Naszym narzędziem komunikacji zewnętrznej jest też strona internetowa www.teatr-zydowski.art.pl. Jest ona źródłem aktualności, wiedzy o spektaklach, zbiorem recenzji na ich temat, a także narzędziem do sprzedaży biletów. Dane za lata 2020 i 2021 pokazują niebagatelne wzrosty, zarówno w liczbie UU, jaki i odśłon strony.

Dane www za 2020 rok:

- Liczba UU (Unikalnych Użytkowników) - 5 666
- Liczba odśłon strony - 18 506
- Dane www za 2021 rok
- Liczba UU (Unikalni Użytkownicy) – 129 963

- Liczba odłon strony – 191 191

b) Założenia Komunikacji wewnętrznej

W Teatrze równolegle stosujemy dwie formy komunikacji wewnętrznej:

- 1. bezpośrednia:** ogólne zebrania, cotygodniowe zebranie zespołu administracji, rozmowy indywidualne z pracownikiem, rozmowy nieformalne (tj. okazjonalne)

Ze względu na kapitał wiedzy pracowników, ich możliwości wielozadaniowego działania, tę formę komunikacji traktujemy priorytetowo. Częstotliwość rozmów jest dostosowana do potrzeb organizacji Teatru.

- 2. pośrednia:** zarządzenia, regulaminy, komunikaty, plan repertuarowy, dokumentacja projektowa, repozytorium plików, repertuar, kalendarze prace, korespondencja elektroniczna, rozmowy telefoniczne, tablica ogłoszeń.

Sprawny przepływ informacji zwiększa poczucie pracowników teatru. Dzięki komunikacji pośredniej możemy konfrontować pomysły, określać stopień zaawansowania projektów itp.

c) Audience Development.

Swoją strategię rozwijania społeczności zaangażowanej w działalność teatru opieramy w oparciu o następujące obszary:

 edukacja – dzięki działalności CKJ wokół teatru powstaje wyjątkowa, wielopokoleniowa społeczność, aktywnie zaangażowana w poznanie kultury jidysz;

 przyjazne miejsce – w oparciu o logistyczne możliwości wynajmowanych przestrzeni, w których realizujemy nasze działania statutowe, dbamy o estetykę, schludność pomieszczeń oraz przyjazną atmosferę począwszy od portierni, kasy i obsługę widowni miejsca; wizyta w Teatrze Żydowskim ma

być pozytywnym doświadczeniem, która ma zachęcić widzów do dalszych rekomendacji; korzystając z pięknej przestrzeni Ogrodu Saskiego, przy którym znajduje się tymczasowa siedziba Teatru Żydowskiego, stworzyliśmy w namiocie, Scenę Letnią – dzięki temu możemy wystawiać spektakle w okresie letnim, tj. od maja do października;

 realizacja programu – program artystyczny realizuje misję Teatru na wysokim poziomie artystycznym;

 digital – pracujemy nad przeniesieniem na platformę VOD Warszawa spektaklu *Nie ma* w reż. Agnieszki Wróblewskiej, uhonorowanego nagrodą Róży przez ZASP w 2020 r.; kolejne produkcje spektakli online również planujemy zamieścić na platformie;

 social media – rozwijamy profil teatru w mediach społecznościowych: Facebook, Instagram oraz Youtube (relacje zza kulis teatru, wywiady z artystami, *making of*, informacje o kulturze i tradycji żydowskiej);

 spójna identyfikacja wizualna - tradycyjne materiały promocyjne, strony internetowe, konta w mediach społecznościowych, outdoor;

 działania dot. komunikacji wewnętrznej:

- stała dystrybucja papierowych materiałów promocyjnych (repertuar, ulotki, plakaty);
- newsletter oraz mailing dedykowany różnym grupom docelowym;
- przejrzysta strona internetowa z aktualnościami;
- *celebrity marketing* – angażujemy nasz zespół artystyczny oraz zaprzyjaźnione z nami osoby ze środowiska artystycznego do komunikacji i promocji wydarzeń oraz marki teatru;
- aktywna i stała współpraca z mediami, portalami branżowymi, blogerami, artystycznym środowiskiem akademickim;

 badania publiczności – strategię naszych działań komunikacyjnych, programowych będziemy na bieżąco analizować wykorzystując wyniki badań ilościowych i jakościowych;

d) Dostępność ofert dla grup defaworyzowanych

Główne założenia:

- dbałość o dostępność oferty dla osób z niepełnosprawnością ruchową;
- dostępność teatru dla osób niedowidzących i niedosłyszących;
- znoszenie bariery finansowej w dostępności do Kultury;
- przestrzeń otwarta – Scena Letnia przy ul. Senatorskiej;
- rejestracje wideo oraz transmisję online

Dbamy o zapewnienie dostępności dla osób z ograniczeniami ruchowymi. Scena Kameralna im. Szymona Szurmieja przy ul. Senatorskiej 35 oraz scena Klubu Dowództwa Garnizonu Warszawa, posiadają komfortowe podjazdy dla osób niepełnosprawnych. Obsługa widowni jest przeszkolona w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi i zawsze w sposób taktowny udziela pomocy. Osobom tym wskazujemy najlepsze według ich potrzeb miejsca na widowni lub też, w przypadku małej sceny organizujemy komfortową dla nich przestrzeń. Bierzymy udział w akcjach organizowanych przez Fundację Kultury Bez Barrier. Projekty dają osobom z dysfunkcjami sensorycznymi możliwość samodzielnego i kompetentnego odbioru sztuki. Opracowujemy audiodeskrypcję i napisy dla niesłyszących do naszych najpopularniejszych spektakli, a następnie wprowadzić je na stałe do oferty Teatru Żydowskiego.

Dla widzów o ograniczonych dochodach przeznaczonych na uczestnictwo w kulturze organizujemy cykliczne akcje promocyjne.

Pracujemy nad rejestracją online odbywających wykładów Żydowskiego Uniwersytetu Otwartego, czy też bezpłatnych wydarzeń Teatru Żydowskiego. Wierzę, iż realizacja moich powyższych planów zapewni dostępność naszej bogatej oferty szerokiemu spektrum publiczności i będzie wzmacniać wizerunek przyjaznej i otwartej na wszystkich instytucji kultury.

e) **Polityka sprzedaży.**

Strategia sprzedaży dla instytucji kultury powinna być zbudowana na trzech filarach: misji teatru, wizji miejsca oraz na rozwoju publiczności. Warto też uwzględnić analizy informacji ekonomicznych oraz sytuację w jakiej aktualnie działa instytucja.

Główne założenia:

- wzrost przychodów Teatru;
- wzrost udziału ze sprzedaży internetowej;
- zwiększenie sprzedaży za pośrednictwem partnerów dystrybucyjnych;
- wzrost średniej ceny biletu;
- utrzymanie wysokiego poziomu frekwencji;
- zwiększenie komunikacji z widzami z wykorzystaniem internetowych narzędzi marketingu;
- realizacja misji teatru i udostępnianie nieodpłatnych wydarzeń w ramach promowania kultury;
- monitoring skuteczności prowadzonych działań i ewaluacja.

Struktura sprzedaży Teatru Żydowskiego obejmuje:

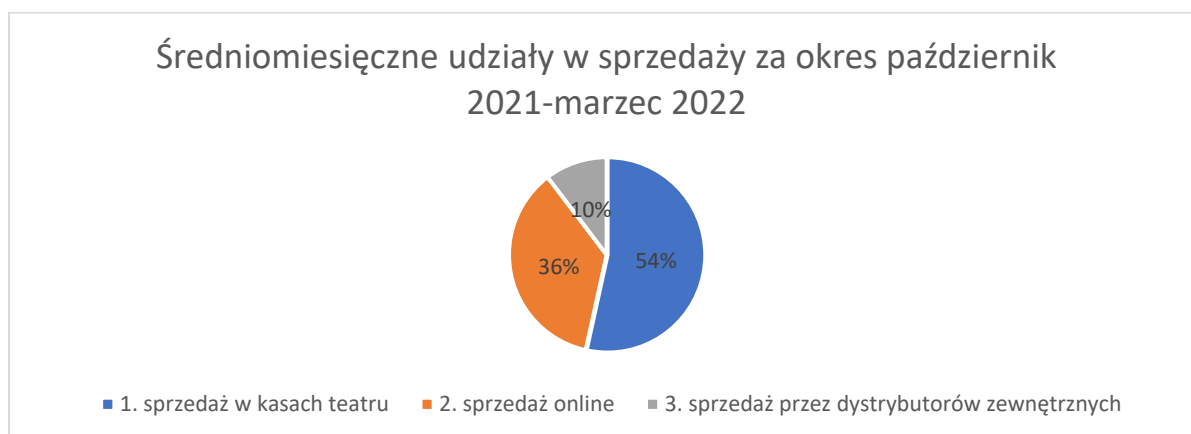
- Dział Sprzedaży/Biuro Organizacji Widowni, zatrudniające 2 osoby etatowe oraz 1 osobę na umowę zlecenie.

Dział Sprzedaży (BOW) to przede wszystkim sprzedaż aktywna, zorientowana na pozyskiwanie klientów grupowych oraz pozyskiwanie klientów indywidualnych poprzez nowoczesne kanały sprzedaży.

 Dział kas, w skład którego wchodzi 3 osoby etatowe.

Kasy działają w modelu sprzedaży pasywnej. Sprzedaż biletów w kasie cieszy się największą popularnością wśród seniorów, którzy stanowią największą grupę odbiorców naszej oferty.

Zależy mi na zachowaniu obecnego poziomu zatrudnienia w działach sprzedażowych, przy jednoczesnym zwiększeniu udziału sprzedaży w kanale online oraz rozbudować sieć dystrybucyjną. Ten kierunek potwierdzają udziały w sprzedaży biletów osiągnięte przez każdy z naszych własnych kanałów sprzedaży (rysunek 1). Jesteśmy otwarci na współpracę z dystrybutorami, którzy przy stosunkowo niskich kosztach, mają potencjał generowania nie tylko sprzedaży, ale też i prowadzenia działań marketingowych na rzecz teatru.

W kontekście ustalania cen, podstawą kalkulacji jest koszt spektaklu. Koszt spektaklu zostaje poddany weryfikacji o prognozowaną liczbę osób na widowni, potencjał sprzedażowy oraz otoczenie rynkowe. Ten sposób wyznaczania ceny biletu przewidujemy zachować. Cyklicznie, co pół roku weryfikujemy wysokość cen naszych biletów i reagujemy na wszelkie zmiany. Zdarza się również, że czasowo musimy zastosować strategię niskich cen w odpowiedzi na otoczenie i oferty innych instytucji kultury. Tego typu obniżki zawsze wykorzystujemy w celu pozyskania nowych widzów i rozbudowy bazy.

Teatr jako centrum żydowskiej kultury, pełni również funkcję edukacyjną. Realizujemy te cele nie tylko na scenie, ale i poprzez wykłady, sympozja, koncerty. Wstęp na te wydarzenia jest wolny lub za niewielką opłatą.

W celu realizacji zakładanych planów będzie monitorowana realizacja wyznaczonych wskaźników dla przychodu, średniej ceny biletu, frekwencji, udziałów w sprzedaży poszczególnych kanałów, aktywnych użytkowników social media Monitoring będzie prowadzony w wybranych dla grupy cyklach (tygodniowych, miesięcznych, rocznych, aby zapewnić możliwość szybkiej reakcji i wdrożenia działań zaradczych). Wierzę, że powyższe działania doprowadzą do rozwoju widowni Teatru Żydowskiego oraz dostarczą satysfakcjonujących wyników finansowych.

5. Plan współpracy z innymi podmiotami.

a) z innymi instytucjami publicznymi

Będziemy kontynuować wieloletnią współpracę z instytucjami przy organizacji, współorganizacji i koprodukcji wydarzeń artystycznych:

1. **Żydowski Instytut Historyczny** - współpraca merytoryczna i wymiana ekspercka, pracownicy Instytutu są wykładowcami na Uniwersytecie Trzeciego Wieku oraz Żydowskiego Uniwersytetu Otwartego;
2. **Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN** - współpraca merytoryczna oraz ekspercka (m.in. podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu, wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim);
3. **Muzeum Getta Warszawskiego** – współpraca merytoryczna i wymiana ekspercka (m.in. podczas organizacji performansu *Pif Paf In Piach*);
4. **Akademia Teatralna** - projekt Bima - współpraca zespołu artystycznego ze studentami reżyserii;

5. **Instytut Teatralny** – współpraca merytoryczna oraz ekspercka (m.in. podczas Międzynarodowego Konkurs Dramaturgicznego im. Szymona Szurmieja);
6. **Polskie teatry:** Mazowiecki Instytut Kultury w Warszawie Teatr Druga Strefa w Warszawie Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku Teatr Kwadrat w Warszawie Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie Teatr Domowy Chmielna w Warszawie Kujawsko-Pomorski Teatr Muzyczny w Toruniu Teatr Muzyczny w Lublinie Teatr Pinokio w Łodzi Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach Teatr Capitol w Warszawie Teatr Ochoty im. Haliny i Jana Machulskich w Warszawie Teatr Rampa w Warszawie Teatr Muzyczny Roma w Warszawie Teatr im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka w Łodzi Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki w Opolu Teatr Nowy im. Tadeusza Łomnickiego w Poznaniu Teatr im. Juliusza Osterwy w Lublinie Teatr Muzyczny w Poznaniu Teatr Polski we Wrocławiu Teatr Polski w Poznaniu Teatr Powszechny w Łodzi Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie Centrum Kulturalne Przemysł – od 2021 roku są naszymi partnerami w trakcie obchodów rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim;

b) z organizacjami pozarządowymi

Strategicznym partnerem jest **Fundacja Shalom**, z którym współpracujemy przy organizacji Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawy Singera. Korzystamy również z doświadczeń innych organizacji pozarządowych podczas produkcji wydarzeń artystycznych, edukacyjnych oraz naukowych (np. Fundacja Mama) w ramach Centrum Kultury Jidysz.

c) z sektorem prywatnym

Traktując sektor prywatny jako alternatywne źródło finansowania działalności, aktywnie poszukujemy sponsorów i mecenasów, którzy mogliby wspierać misję Teatru Żydowskiego. Zawieramy umowy barterowe dot. realizowanych przez nas przedsięwzięć w oparciu o możliwości ofertowe kontrahentów. Jednocześnie jesteśmy otwarci na współpracę międzysektorową z uwzględnieniem ofert promocyjnych dla odbiorców kart lojalnościowych.

c) z Miastem

Korzystamy ze wsparcia Organizatora w ramach programów: Kultura bez barier, Warszawski Program Edukacji Kulturalnej, Karta Warszawiaka, Karta Dużej Rodziny.

6. Zespół i przyszłość instytucji.

Światło pamięci przywraca życie, od nas dzisiaj zależy, by to światło nie zgasło.

Kontynuuję to, co zaczęła Ida Kamińska i Szymon Szurmiej, bo uważam, że w teatrze musi być ciągłość. Teatr Żydowski to symbol, że Warszawa pamięta o bogatym dziedzictwie kultury jidysz. Naszą misją jest ocalenie od zapomnienia. Nie ukrywam, że brak siedziby Teatru, niemal od początku mojej dyrekcji, to nieustanne myślenie, gdzie możemy grać. Niezwykle trudne jest planowanie repertuaru w sytuacji, w której nie wiemy, na jakiej scenie i kiedy będziemy mogli zagrać spektakl. Wszystko uzależnione jest od terminów i możliwości najmu. Niedawno po zmianie najemcy kawiarni Nowy Świat, znów straciliśmy przestrzeń do grania. Spektakle *Noc Walpurgi*, *Berek*, *Szlagiery żydowskiego kabaretu* stały się bezdomne.

Uważam, że siła naszego teatru tkwi w zespole. Jesteśmy jak wielka, wielopokoleniowa rodzina. Artystyczna, ideowa, myślowa. Największą dla mnie, nagrodą po niezwykle intensywnych 50-latach pracy na rzecz Teatru Żydowskiego, jest wspaniały Zespół Aktorski. Dla wielu z nich, nasz teatr jest domem, z którym są silnie związani od początku swojej kariery. To tu stworzyli dziesiątki niezapomnianych ról, które na stałe wpisały się do historii polskiego teatru. Nasi aktorzy nie wyobrażają sobie życia bez teatru, a nasi widzowie nie wyobrażają sobie teatru bez nich. Nad programem pracuję ze znakomitym kierownikiem literackim Remigiuszem Grzelą, dramaturgiem i pisarzem, wizualną koncepcję naszych wydarzeń opracowuję ze scenografką Ewą Łaniecką, malarką o ogromnym dorobku teatralnym, a o oprawę muzyczną dbam z kierownikiem muzycznym Teresą Wrońską, pianistką i kompozytorką, odznaczoną za osiągnięcia artystyczne Złotym Krzyżem Zasługi.

Za profil, program i koordynację Centrum Kultury Jidysz odpowiedzialna jest Hanna Pałuba, moja wieloletnia współpracownica, zastępczyni dyrektora ds. Centrum Kultury Jidysz. Stanowisko zastępcy dyrektora ds. administracyjno-technicznych sprawuje Janusz Chojecki. Za czasów mojej dyrekcji teatr zrealizował ponad 40 premier. Te teatralne wzruszenia nie powstałyby, gdyby nie zaufanie zespołu technicznego i administracyjnego. Tworzą go cudowni ludzie z sercem, którzy w codziennej pracy troszczą się o przyszłość naszego teatru. Jako dyrektor teatru od 2015 roku, wielokrotnie udowodniłam, że nawet wobec olbrzymich przeciwności, Teatr Żydowski konsekwentnie buduje swoją markę, poziom artystyczny i widownię. Wspólnie z naszą wierną publicznością czekamy na zakończenie modernizacji budynku przy ul. Kasprzaka 22. Nadchodzi czas, abyśmy w końcu mogli się przenieść do domu, do miejsca, w którym naszą jedyną troską o przestrzeń, będzie troska o przestrzeń artystyczną. Mamy nadzieję, że już niedługo warszawska Wola będzie szemrzeć po żydowsku.